

Onor. Biblioteca Universității din Cluj

Sibiu

Hirlap

Megjelenik mindennap a vasárnapokat és ünnepeket követő napok kivételével

Dr. VUCHETICH ENDRE
vezetésévelZiarul Comunității Maghiare din România
A Romániai Magyar Népkegyesség lapjaA Timis-Torontal-i törvényszék bejegyzési száma 83.
(Dos. No. 934/1938)Dr. VÁRNAY ELEMÉR
felelős szerkesztő

Vetés és aratás

Irta: NAGY ZOLTÁN (Chișineu Criș-Erdőhegy)

Ki mit vet, azt aratja. Vagy, amint azt a szentírás után szabadon a magunk ítéletére alkalmaztuk: Ki mint vet egy arat. Vagyis, amit vetettünk, azt aratjuk. Ahogy vetettünk, úgy aratunk. Nincs itt tévedés, nincs itt kivágyarzás. Lehet szépiteni egy kicsit a dolgainkat s ha egyiknek talán sikerül, a másiknak nem, végül is mindenki aratni fogja azt, amit elvetett. Ha elvetette a szülyköt, az fog kikelni részére, hogy majd arathassa hibájának következményét. Ha elvetette a gondját valaminek, hogy túl legyen rajta, majd az a könnyen elvetett gond fog kikelni és az elvetett kis kereszt, átokfáva, vagy egy közösség bitófájává lesz. Az Isten nem csufoltatik meg, — mondja a szentírás, ami azt jelenti, hogy a természeti törvényt nem lehet megcsalni, de a szellemi törvényt sem. Már az isteni kijelentés megállapította a nagy igazságot, hogy a természeti törvény és szellemi törvény korrelatív, vagyis minden természeti történések megvannak a maga szellemi okai és minden szellemi történések, még a csodának is megvannak a maga természeti okai. Semmit sem lehet nekünk elrejtteni. Krisztus mondotta, hogy nincsen olyan titkok, ami napfényre ne kerülne s amit titkos zughban suttogva beszéltek, a háztető-kön fogják azt hirdetni. S milyen nagy igazság nyilatkozik meg abban a népszólásban, hogy a titkot a tyúk is kikaparja, meg a veréb is azt csiripel a háztetőn! És mennyien vannak még a kiváló elmék között is, akik nem akarják elfogadni magukra nézve és a közre nézve sem, hogy ami van, az mind mind aratása annak, amit elvetettünk. Az lehet, hogy már nem emlékszik rá az ember, hogy hol is vetette el azt a rossz magot, mert sok gondja közt arra sem emlékszik, hogy hol hagyta el a klapját. Ez azonban mind nem mentes bennünket az ítélet alól, mert ami egyszer el lett vetve, ha csiraképes volt, — okvetlenül kikél és valamilyen formában azt aratni kell, azzal számolni kell.

Vannak olyan magvak, amelyek éveken át pihennek a földben s várják az alkalmas időt és helyzetet, hogy kikeljenek s bekövetkezzen a bibliai szolgák esete, akik látván a vetés közé keveredett konkolyt, szaladtak a gazdához: — Uram, avagy nem tisztá magot vetettél a te földedbe? Honnan van azért benne a konkoly? Valami ellenség cselekedte, — válaszolt a gazda. S amikor a szolgák ki akarták tépni, intette őket, hogy hagyják ott a konkolyt, — együtt mindkettőt az aratásig, akkor majd szedjétek össze először a konkolyt és kössétek kévékbe, hogy megégesse, a búzát pedig tálalítsátok az én csűrőmbé.

Telistele van a világ konkollyal s hova-tovább rádobbanunk erre mindannyian. De hát mi a konkoly és ezzel szemben mi a tiszta buza? Ugy is kérdezhettek, hogy ki a konkoly és ki a tiszta buza? Ugy áll a dolog, hogy ugyanazon egyedben elvegyülve ott a konkoly és talán ott a tiszta buza is. Százezreken lehetne megállapítani ugy titokban önmagunkról, hogy hozzávetőlegesen hány percent bennem a konkoly és hány percent a tiszta buza. Ambar az ókori hírberd szodomai polgárok egyike sem lútté és vallotta, hogy ő bünös. És így tovább bünözött mindenki. Vetette az ítélet magját. S felszállt a sok titkos bün göze, párája a magasságba. Lent megérett a mag, a szenny, — a sok erkölcsi mosogató lé által megtörtött fertelem magja a kikelésre, odafent pedig a fizika törvényei szerint olyan sűrű lett a felszálló gáz, gőz és pára, hogy foszlányosodni kezdett, mintegy terhes felhő és ömlött a kénköves gáz azokra, akik azt kiértelmelték, vagy akikre a szülők örökségképpen hagyták, mert azt is mondja más helyen a próféta, hogy az apák megérették az egrest és a fiak foga vástott el tőle. Vagyis megint visszaérkezünk a mi szimfoniánk szövegéhez, hogy ki mit vet, azt aratja.

Buzias fürdő

Biztos gyógyhatás: szivbaj, vérkeringési zavarok, nőbetegségek stb eseteiben.
Elsőrendű szállodák, kitűnő éttermek
Szórakozás! Olcsó árak!

50%-os vasúti kedvezmény a CFR vonalain

A fürdőigazgatóság

Oficiul Local de Cură și Turism

Rosztovtól keletre Novocserkoszk is a német csapatok kezébe került

Megkezdődtek Rosztovtól keletre a hadműveletek, amelyeknek célja a Don folyón való átkelés — Nagy az aggodalom Moszkvában a második európai arcvonal elmaradása miatt

A német vezéri főhadiszállásnak szombaton déli kiadott hivatalos jelentése szerint a Rosztov körüli térségben folyamatban vannak a szétugrasztott ellenségtől való megtisztítási hadműveletek.

A városról keletre kemény utcai harcok árán elfoglalták Novocserkoszk helységeit.

Rosztovnál és a városról keletre megkezdődtek a hadműveletek, melyeknek célja a Don folyón való átkelés kierősökölése. A Don-kanyartól nyugatra közelednek a folyóhoz.

Voronestől északra és északnyugatra a boeviszták nagy erővel támadtak. A csata még tart. Az

Ember ember ellen küzdött Rosztovban

Berlinből jelenik: Rosztov város bevételéről a következő részletes jelentések érkeztek: A város nagy gazdasági jelentőségénél fogva a boeviszták nyugat, észak és kelet felől négyszeres védelmi övezettel erősítették meg. délről pedig a Don folyó képezte védelmi vonalát.

A támadás Vorosilovgrád bevételétől előző északról és keletről indult meg, majd nyugat felől a Taganrognál álló csapatok csatlakoztak.

A város sorsa már július 22-én megpecsételődött, amikor német sorkatonaság és SS-csapatok szovák egységekkel egyetemben kierősököltek a védelmi övezet átörését és a város széléig előnyomultak. A rákövetkező napon az áttörés helyét elkekeredett kö-

ellenségnek minden kísérlete, hogy az állásokat átörje, meghiusult a német csapatok ellenálásán. Százharom boeviszta páncélost megsemmisítettek. A Volchov- és Leningrád-szakaszon az ellenség helyi jellegű támadásai meghiusultak.

Egyiptomban az angolok nem ismételték meg hiábavaló támadásait.

A Földközi-tengeren tíz brit repülőgépet lelőttek.

Malta szigetén a légiőrségek egységei bombázták Luca repülőeret és több csarnokot felgyújtottak.

zelharcokban kiszélesítették.

Még aznap este, szivós közelharc után, amikor is ember ember ellen küzdött és minden házat külön kellett elfoglalni, bevették a várost.

A német légiőrség is egymást követő támadásokkal vett részt a küzdelemben. Háromszáznál több járművet lángba borítottak és a menekülő ellenséges tüzérsegeket szétvetették. Harmincharom ágyú szétrombolva az utassten maradt. A 24-re virradó éjjelen véglegesen megtört az ellenség ellenállása és

a német csapatok elérték a Don folyó bal partját.

Az ellenség kísérleteit, hogy folyami gőzösökkel kikössön, visszavetették.

Elkeseredés Moszkvában a második arcvonal elmaradása miatt

A Német Távirati Iroda értesülése szerint a Szovjetunióban egyre fokozódó aggodalom és idegesség mutatkozik a második európai arcvonal elmaradása miatt. Hivatkoznak arra, hogy a második arcvonal létesítésére megállapodás jött létre Amerika, Anglia és a Szovjetunió között és ennek a megállapodásnak a be nem tartása

súlyos visszahatást vált ki egy a szovjet hadseregben, mint a szovjet hadipari üzemek munkásai között.

Moszkvában hangoztatják, hogy a keleti arcvonal déli szakaszán a boeviszta csapatok olyan ellenfelei elől kénytelenek visszavonulni, amely minden tekintetben följényben van. Moszkvában ugy látják, hogy

a második arcvonal létesítésének elmaradása

Az angolok nagyon későn fognak érkezni

Berlinből jelent a Stefani iroda: Az egyik svéd lap ama londoni értesülésével kapcsolatban, hogy küszöbön állana a második front létesítése, a Berliner Börsenzeitung hangsúlyozza, hogy nem lenne csodáltnivaló, ha az angolszászok, — tekintettel arra a súlyos helyzetre, melybe a német és szövetséges csapatok sikerei folytán jutottak, — egy

kétségbeesett kísérletet tennének.

Mértékadó német körökben erre vonatkozóan hangsúlyozzák, hogy a véderőfőparancsnokság előrelátott és kiszámított mindent, tehát egy második front létesítését is.

sa politikai ellentétekre vezethető vissza.

A svájci lapok londoni tudósítói viszont azt közlik, hogy angol politikai körökben is idegesség urlikodik, mert a szovjet minden áron ragaszkodik a második arcvonal létesítéséhez. Majszky londoni szovjet nagykövete, újabb akciókat kezdett a második arcvonal létesítésére. Ezzel kapcsolatban szovjet körök két keserű megállapítást tesznek. Hangoztatják, hogy a második arcvonal elmaradásának köszönhetik, hogy a tengelyhatalmak és szövetségeseik immár több mint ötven millió szovjet polgár felett gyakorolnak hatalmat, ezenkívül

a Szovjetunióban súlyos válság jelei mutatkoznak, főleg gazdasági és ételmezési vonatkozásban.

AMERIKAI HAJÓ PUSZTULÁSA

A Német Távirati Iroda értesülése szerint az Egyesült Államok tengerészeti miniszteriuma közölte, hogy egy tengeralattjáró a Karibi-tengeren elsüllyesztett egy középnyagyságu amerikai hajót,

Ujabb szovjet-angolszász álhírek

Berlinből jelenti a Rador: Vorones szilárdan német kézen van, — mondják illetékes német körökben. A Szovjet hírközlő szolgálat, valamint a davenporti rádió július 22-én azt állította, hogy a voronesi fronton román katonák esnek volna hadifogságba. A tényállás viszont az, hogy ebben a harci körzetben egy román alakulat sem találtatik.

A SIWAH-OÁZIS OLASZ KÉZEN

Rómából jelenti a Német Távirati Iroda: Mérték-

adó forrásból közlik, hogy a Siwah-oázist, Egyiptom nyugati határáján, az olasz csapatok elfoglalták.

SZOVJET REPÜLŐK SVÉD TERÜLETET BOMBÁZTAK

Stockholmból jelenti a Német Távirati Iroda: Mint a Svéd Távirati Iroda jelenti, legutóbb egy ismeretlen repülőgép bombákat dobott svéd területre. A vizsgálat során megállapították, hogy a nagyméretű bombák szovjet eredetűek.

A svéd kormány ennek következtében tiltakozott a moszkvai kormánynál.

Kétezer orvostanhallgató tanulhat ősztől kezdve az ország egyetemén

Bucurestiből jelenti a Rador, hogy a legutóbbi minisztertanácson megtárgyalták az orvosi és gyógyszerészeti oktatás helyzetét és a kórházak, valamint egészségügyi intézmények felszerelésének kérdését, hogy megvalósíthatóak Antonescu Ion tábornagy-államvezető erre vonatkozó tervét. A minisztertanácson a helyettes miniszterelnök bejelentette, hogy az egyetemek orvosi fakultásain ez év ősztől kezdve

kétezer diák tanulhat. Az egyetemi központok nagy kórházi klinikákat rendeznek be. A jövő hét folyamán egy bizottság tanulmányozza majd a kórházak felszerelésének és az egyetemek klinikai eszközökkel való ellátásának helyzetét, hogy fokozzák az egyetemek orvosi és gyógyszerészeti fakultásának tanulmányi lehetőségeit. A minisztertanács foglalkozott még a mezőgazdasági oktatás kérdésével is.

Az egyiptomi véderő megszállta az ország fontosabb hadászati pontjait

Berlinből jelenti a Rador: Berlini politikai körökben megerősítették azt az értesülést, mely szerint az egyiptomi hadsereg nemrég megbízást kapott Egyiptom bizonyos hadászati pontjainak megvédésére minden szabotázscelemekkel szemben. Német politikai körök ebben az intézkedésben annak jelét látják, hogy az egyiptomiak elhatározták, nem engedik, hogy or-

szágukat elpusztítsák.

Berlinben általában az a benyomás alakult ki, hogy az egyiptomiak szándékosan bizonyos tartózkodást tanúsítanak és mostantól fogva nem nyilvánítják ki igazi magatartásukat azokkal az eseményekkel szemben, melyek ezidőszert egyiptomi területen kialakultak.

A Vörös-tenger körzetében megkezdődött a polgári lakosság eltávolítása

Tuniszból jelenti a Német Távirati Iroda: A Vörös-tenger körzetében a közigazgatási hatóságok megkezdtek a részleges kiűrtést. A kiűrtési intézkedéseket elsősorban az újabb odaérkezett idegenekkel és egyiptomiakkal szemben alkalmazzák. A bennszülöttek, valamint a köztisztvisel-

lők, a köz- és magánalkalmazottak és családjai, továbbá az egyiptomi fegyveres erők által alkalmazott munkások és a kopor kolostorok szerzetesei újabb rendelkezési helyükön maradhatnak.

Az összes tartózkodási engedélyeket hatályon kívül helyezték.

Ötperces gazdasági földrajz

Moszkva a Szovjetunió fővárosa

Moszkva orosz kormányzóság, Tver, Szmolenszk, Kaluga, Tuja, Rjezan és Vladimir közt, 33.400 km² területű, lakossága megközelíti az 5 milliót. A kormányzóság felülte nagyobbára esik és csak a folyók mentén találunk dombokat. Folyói a Volga vízgyűjtőrendszerébe tartoznak. Ezek a következők: Sosa, Dubna a Sistrávjai és az Oka, innen veszi fel Proprát, Naráth, Lopasznyát, Kazirkát, Moszkvát és végül a Kljazmát. Apró tavai közt legnagyobb a Teosztenszkoje, melynek felülete 8 km².

A moszkvai kormányzóság földjének 32 százaléka szántó, 24 százaléka rét és legelő, 30 százaléka erdő, a fennmaradó 14 százaléka pedig homokos síkság. Bányászata közül említésre méltó csak a szén- és kőbányászat. Lakóinak legnagyobb része nagyorosz; foglalkozásra nézve leginkább földművelő és iparos. Ipara igen fejlett, a kormányzóság területén 2550 gyártelep van üzemben, ezek közül legjelentékenyebbek: posztó-, gyapjuszövő-, pamutfonó- és szövő-, selyemfonó- és szövő-, kejmefestő-, kartonnyomó-, bőr- és cukorgyárak. Ezenkívül híresek még: a fémárú-, fayence-, kémiai-, szappan-, papír- és szeszégető gyárak.

Moszkva kormányzóság székhelyét, Moszkvát 1147-ben II. Izjaszlav alapította. Az egykori cárok koronázó városa, a metropolita székhelye is. A Moszkva, Jauza és Neglinnaja összefolyásánál terül el. A város területe 75 km². Oroszország legnagyobb vasúti gócpontja. Innen ágazik szét az Unió minden égtája felé 10 vasútisínpár és mint valami óriási pókháló, szövi át a hatalmas országot. A pályaudvarokat körvasút köti össze. Lakóinak száma 3.700.000, közülük 90 százalék őhitű.

Moszkva fekvésénél fogva igen élénk kereskedelmi központ. Mint gyárváros, az Unióban első helyet foglal el. Kerek 12.500 ipartelege van, ezek közül 13% fém-, 18% fonó-szövő-, 7% fa-, 15% fegyver-, műszer- és gépgyár, 19% papír-, bőr-, 20% építés-, 8% élelmiszer.

A város igen magas kulturával rendelkezik. Leghíresebb az 1755-ben Erzsébet cárnő alapította egyetem négy fakultással nagy könyvtárral, orsi-

lagvizsgálóval, botanikus kerttel, zoológiai muzeummal és számos gyűteménnyel. Képtára közül a legnagyobb a Tretjakov-féle, a leghíresebb orosz festők képeivel. Szórakozást sok színház és kabaré nyújt a város lakosságának. A legújabb hírek terjesztéséről majdnem 200 újság és rengeteg hetilap és havi folyóirat gondoskodik. A város érdekességéhez tartozik a már 1763-ban alapított leljenház is.

Moszkva utcái legnagyobbára zegzugosak, amelyek a középpontot alkotó Kremlből indulnak ki. A Kreml a város legrégebbi része, melyet Kalit János 1328-ban épített, 1487-től 12 méter magas, 18 toronnyal és 5 kapuval ellátott fal veszi körül. A Kremltől északra fekvő Moszkvának a Vörös-tér által elválasztott kínai város nevű része, melyet 1534-ben falal vettek körül. Moszkva közigazgatása 17 kerületre oszlik. Az északi és déli városrészt a Moszkva-folyón át nyolc hid köti össze. A város egyik érdekessége a Vörös-téren levő Lobnoje Mjeszto (koponyahalom). Xókerítésével körülvett kerek domb, annak idején a kivégzéseket itt hajtották végre.

Moszkváról az ananések 1147-ben már említést tesznek, amjőn még Vladimir-Szuzdali fejedelemséghez tartozott. Valószínű, hogy már ekkor is jelentős szerepet játszott az orosz kereskedelmi életben, központj fekvésénél fogva. A pusztulás korszaka 1237-től kezdődik, amikor is a tatárok porig égették, de utána igen gyorsan talpraállt. Majdnem 150 év után tatárok újra feldúlják, ennek dacára a XVI. században építéskor már 100.000 lakója van. Alig hogy egy kissé magához tért, Rettenetes Iván kegyetlenségét kellett elszenvednie. A XVII. században lengyelek tartják megszállva kerek másfél évig, de herceg Pozarszkij és Minin polgár vezetésével fegyvert fogtak, a lengyeleket kiűzték a városból. 1712 alatt veszteti el fővárosi címét, mikor is Nagy Péter Szentpétervárt nevezi ki az ország fővárosává. 1812-ben, amikor Napoleon elfoglalja, lakóinak száma már 250.000. Ugyanez év szeptember havában borzalmas tűzvész száguld végig a városban, úgyhogy midőn Napoleon djadalmas armádjájával bevonul, már csak üszkös romhalmait talál, Francia csapatok

október 19-én hagyják el a felégett várost. Utána építő csendes idő következik. De 1915-ben az orosz hadak visszavonulásakor, a lengyel és galíciai vereség után ismét igen véres és kegyetlen zavargások színeheje volt. Ezek után jön a vörös uralom, mely a várost és lakóit teljesen átformálja.

mostani háboru ugyancsak kapuj előtt dül és hogy a vörös kormány mennyire nem bizott védelmében, igazolja, hogy még a mult évben áthelyezte székhelyét Kljibisevbe.

XI Pius pápa emléke

Husz esztendővel ezelőtt történt július havában, amikor a római katolikus egyház bitorosai összegyűlekeztek a konklávéra, hogy új pápát válasszanak. De tizenháromszor kellett újból és újból bedobni a szavazóedüldákat az ezüst urnába, csak ezután nyerte el Achille Ratti, ezek után már XI. Pius pápa, a szavazatok kétharmad többségét.

A Rattiak olasz földművesek, gazdálkodók voltak. Csak Francesco Ratti, a római egyház fejének atyja cserélte fel őseinek foglalkozását, midőn egy selyemgyárnak lett az alkalmazottja. Ő fia és egy leánya volt. Ezek közül az egyik szintén belépett a selyemgyárba, a másik állomásfőnök lett, kettő meghalt. Achille a legokosabb fiú volt a családban. Különösen a számtanban vonja magára tanítóinak figyelmét, így egy kanonok nagybátyja vette további pártfogásába.

A későbbi pápa Milánóban folytatta tanulmányait, majd belépett a hírneves Lombard papnevelőintézetbe, amelyet oly kitűnő sikerrel végzett, hogy csakhamar kinevezték a szónoklat tanáranak. Közben azonban lankadatlan szorgalommal dolgozott az Ambrosianum könyvtárban, majd az akkori pápa fel-szólítására a vatikáni könyvtár aligazgatója lett. Harminc esztendeig dolgozott és egyik leghíresebb szakértője lett az ott felhalmozott okiratoknak. Ő maga több, mint hetven nagy tudományos közleményt adott ki e három évtized alatt és ott fogadta bizalmába Serédi Jusztiniánt, Magyarország későbbi hercegprímását, aki mint bencés szerzetes tanár akkoriban hűséges munkatársa volt.

Achille Ratti csak az egyháznak és a tudománynak élt. Egyetlen profán szórakozása — a turistakodás volt. Amikor szabadsága volt, vagy némi idővel rendelkezett, máris a szabad természetbe sietett, ahol megmászta az Alpok legjárhatatlanabb, legveszedelmesebb csucsait. 1889-ben ő és egy másik pap-társa, Don Luigi Grasselli három napot és három éjtszakát szántak arra, hogy elsőnek juthassanak el a Monte Rosa Zumstein nevű csucsára. Következő esztendőben Ratti a Mont Blancot is megmászta és egy új utat fedezett fel annak valamelyik csucsára, amelyet azután Achille Ratti hágónak neveztek el. A későbbi pápa tehát mint turista is hírnévre tett szert az alpinizmus történetében.

Ratti a nyelvtudományokban ugyancsak kiváló volt. A holt nyelveken kívül több modern nyelvet beszélt tökéletesen; pápai nunciának nevezték ki Lengyelországba, majd később más országokba is, míg végül bitoros lett, nemskára pedig megválasztották Szent Péter földi helytartójává. Kormányzásához egy rendkívül nagyjelentőségű tény fűződik a Vatikán helyzetét illetően is. Az Olaszországgal kötött konkordátum következtében, hosszú idő után ismét teljes jogaiba jutott a pápai állam. Kicsiny terület ez, de megszervezése tökéletes és csekély polgári lakossága az atyai gondviselés minden áldásának örvend. A pápai államban nincsenek gazdagok, de nincsenek szegények, koldusok sem. Akik ott élnek, azok nem tudják, hogy mi a nélkülözés, mi a gond. Vatikánállamnak saját pénze van, saját pályaudvara, távirahivatala, rádiója, rendőrsége, bírósága, zászlaja, sőt van egy kicsinyke — védőrsége is. A diplomáciai kapcsolatok is erősen ki vannak építve. Körülbelül harminc ország követi élnek állandóan ottan, több más állam megbízottak által képviselteti magát. A pápai állam visszaállítása XI. Pius pápa érdeme. Legszelesebb érvényű alkotása azonban a néhai egyházfőnök a Quadragesimo Anno című enciklika. Ebben a műben XI. Pius a szociális kérdéseknek keresztény szellemben való megoldása mellett foglalt állást, méltó folytatásaként XIII. Leó által azelőtt negyven évvel kiadott Rerum novarum című enciklikájának. A szociális igazságtalanságok megszüntetésének, a család élet szentségének, az emberek egymáshoz való testvéri viszonyának örökérvényű foglalatát mindkettő, s akkor lesz majd igazi boldogság e földön, ha erkölcsi fényben sugárzó elgondolásai egyszer maradéktalanul megvalósulnak. (F.)

A világháború kirobbantói a béke védőinek szerepében tetszelegnek

Eden és Hull ismét a szónoki emelvényre lépett, hogy elterelje az angolszász közvélemény figyelmét a válságos hadihelyzetről

A német sajtó nagy cikkeiben foglalkozik Eden brit és Hull amerikai külügyminiszter beszédével, amelyben azt igyekeztek megmagyarázni, hogy Amerika és Anglia részéről mi a háború értelme. A Deutsch-Diplomatisch-Politische Korrespondenz szerinti két beszéd célzata ugyanaz és a különbség csak annyi, hogy igyekeztek népeik különleges szükségleteihez méretezni azokat.

Hull az emberek felelősségével számolva a háborús felelősség kérdéséről beszélt.

Szerinte Amerika mindent elkövetett az ellenségeskedések kitérésének megakadályozására és annak érdekében, hogy Amerika távol maradjon a háborútól. Ezt meri állítani — írja a német lap — az a külügyminiszter, aki kiadta annak idején a parancsot az amerikai hajóknak, hogy a német tengerészeti egységekre tüzeljenek és aki maga sem nyugodott addig, míg

a Versaillesből hasznát húzó államok sovénizmasát a paroxizmusig fokozva belesodorta őket a háborúba.

Igyekezett minél több államot belevinni a háborúba a tengelyhatalmak ellen. A Japánnal való háború kitörésének is Amerika az oka, mert Japán elment az engedékenység legvégső határáig.

Eden Németországnak a terrort és barbarizmust veti szemére. Elfelejteti azonban, hogy az angol pro-

paganda mindent elkövet, hogy a tengelyhatalmak által megszállott területeken a lakosságok állandó izgalomban tartás és szabotázsselekmények elkövetésére uszítja.

A kiemelt véreért elsősorban nem a bűncselekmények elkövetői, hanem az uszítók a felelősök.

Eden és Hull is azt állítják, hogy az angolszászok és szövetségeseik a népek szabadságáért harcolnak. Azok az angolszászok merik ezt hangoztatni, akik a világ legnagyobb és legkegyetlenebb elnyomó hatalmával, a Szovjetunióval, szövettek. A lap végül állást foglal Eden és Hull azon állításával szemben, hogy huszonnyc kormány, amelyeknek nagy része már csak a múlté, Európa és Ázsia ellen szövettek.

A hármasegyezményt aláírt hatalmak programja határozottan körvonalozott és a valóságérzéstől áthatott gondolat a népek biztonsága érdekében.

Az olasz lapok Hull beszédével kapcsolatban megjegyzik, hogy most is csak megismételte régi hamis érveit. Ő és Churchill vitte bele Amerikát és Angliát a bolsevizmussal való szövetségbe és ennek ellenére azt mondja, hogy Amerika a kereszténység védelmében harcol. Hull beszéde ezáltal is bizonyította, hogy Amerika nem képes megérteni a nagy európai kérdéseket.

Amerikai recept «a béke biztosítására és a fegyverkezés korlátozására»

Amszterdamból jelenti a Német Távirati Iroda: A brit hírközvetítő szolgálat ismerteti Cordell Hullnek, az Északamerikai Egyesült Államok külügyminiszterének az amerikai néphez intézett rádióbeszédét.

— Az Egyesült Államok megnyerhetik a háborút, ha felkeresik és megtámadják az ellenséget, — mondotta Hull, majd kijelentette, hogy a „vités szövetségesekek” rendelkezésére áll majd minden segítség. A „műió vereségeket” nem kell gyengésnek tekinteni, hanem ez az összes „igazi katonák” és hazafiak számára azt jelezzé, hogy erősebben kell visszavágniuk. Az Egyesült Államok harcra kényszerültek, — folytatta beszédét Hull, — mert magukra vállalták a béke, a jog és a nemzetközi felelősség és szabadság védelmét.

Az atlantióceáni nyilatkozatban lefektetett ígéretek — a szónok szerint, — egy oly rendszert alkotnak, mely révén minden nemzet, kicsi és nagy egyaránt, egy tartós béke biztonságát kapja: a legjobb alkalmat vagyai megvalósítására a szabadsággal kapcsolatban és anyagi fejlődése legnagyobb lehetőségei tekintetében. Egy nemzet fejlődése sem lehet kielégítő, ha polgárait állandóan az a félelem uralja, hogy egy idegen állam beavatkozik ügyeibe. Ezért egy nemzetközi szervezetet kell létesíteni, mely a jövőben, „ha kell, erőszakkal is” a népek közötti békét megvédi. Az Egyesült Államok, nemzetközi együttműködésben, oly berendezést létesítenek, mely biztosítja a békét és korlátozza minden egyes nemzet fegyverkezését.

— Egy másik intézmény, amelyet az Egyesült Államok fel akarunk állítani, a

nemzetközi bíróság.

A hármasegyezmény hatalmait kényszeríteni kell arra, hogy békében éljenek a többi nemzetekkel, — mondotta beszéde folyamán az északamerikai külügyminiszter, — mindaddig, amíg bizonyoságot tesznek arról, hogy erre önként hajlandók. Egy ilyen felügyelet tartama csak attól a gyorsaságtól függ, amellyel Németország, Japán, Olaszország és szövetségeseik bebizonyítják az Egyesült Államoknak, hogy

lemondanak „a fajok felsőbbrendűségéről vallott torz elméletükről”, valamint az erőszakos hódításról és rátérnek a „békés fejlődés” alapjára.

Hull kijelentette, hogy a mul'ban a nacionalizmus volt az emberiség haladásának egyik legnagyobb akadály.

A kereskedelem

elé gördített akadályokat el kell távolítani. Az Egyesült Államoknak szüksége van oly apparátusra, mely révén a pénzügyileg hatalmas országok tőkájé előnyös feltételek mellett kihelyezhető legyen az ily szempontból gyengébb országokba. Lehet, hogy ezáltal előáll az a szükség, hogy különleges kereskedelmi szerződéseket kössenek és nemzetközi szövetségeket, konföderációkat létesítsenek a felesleg nehéz problémájának és a különböző vidékek hiányainak megoldására. Mihelyt biztosítják a nemzetközi békét és a politikai állandóságot, — levette a gazdasági bilincseket, — minden nemzetnek hatalmas eszközökkel kell rendelkeznie, hogy a fejlődés követelményeinek megfelelően és polgárai számára emelkedettebb élet-színvonalat biztosítson. Akkor a világ összes nemzeteinek meg lesz a lehetősége, hogy úgy éljenek, ahogy az Egyesült Államok óhajtják és jobb életfeltételeket teremtsenek az eddigieknél.

Az USA tervei

— Egyetlen nemzet sem szállhat szembe könnyedén ezekkel a problémákkal, — folytatta Hull. — A szövetségesek győzelméből jobb állapotok fognak fakadni. E probléma teljes megoldása érdekében azonban az Egyesült Államoknak el kell ha ározniuk magukat nemcsak arra, hogy hirdesse ezeket az elveket az egész világ számára, hanem megtalálja azokat a módokat is, melyek révén ezeket az elveket a legnagyobb haszonnal és a leggyorsabban alkalmazhassák.

Ami a közeljövő illeti, az Egyesült Államok külügyminisztere hangsúlyozta, hogy az USA legfontosabb küldetése a háború győzelmes befejezése. E cél elérésére az Egyesült Államok összes polgárainak mindenüket, mindennap oda kell adniuk, amíg a győzelmet kivívják.

CORDELL HULL
az Északamerikai Egyesült Államok
külügyminisztere

Eden angol külügyminiszter Nottinghamban beszédet mondott, amelyben hangoztatta, hogy Anglia hűségesen együtt dolgozik Amerikával. Angol halgatóságát azzal vigasztalja, hogy a háború után minden jobb lesz, ugyanakkor kijelentette azt is, hogy Anglia adott pillanatban beleegyezik majd Németország megbüntetésébe. Német részről ezzel kapcsolatban megemlítik, hogy ami az angol külügyminiszter fenyegetését illeti, a német véderő majd gondoskodik arról, hogy arra ne kerüljön sor.

Hull titkolja a válságot

Genfből jelenti a Német Távirati Iroda: Cordell Hull beszédéről — mint Newyorkból jelentik, — a New York Herald Tribune ezeket írja:

— A súlyos helyzetre vonatkozó beszéd nem az volt, amit egy ily pillanatban egy ily témáról vártunk. Hull

semmit sem mondott a különböző frontokon beállott katonai válságra vonatkozóan. Ezek a harcok kritikus forduloponthez érkeztek s több, mint szükséges számot ve'nünk azzal, miről van szó ebben a háborúban.

A Boston Herald azt írja, hogy Hull nem vezette magát ocsó derüléstől, hanem ellenkezőleg, figyelmeztette az északamerikai népet, kijelentve, hogy „a népek és a többi huszonnyc nemzetek készen kell lennie mindent, még életét is feláldozni ebben a harcban, melyhez hasonló még nem volt a világtörténelem folyamán”.

A New York Sun különösnek tartja, hogy Hull ma, amikor óriási hadseregek élet-halál harcot folytatnak, — békeproblémákról beszél.

Világimperializmus

A Német Távirati Iroda diplomáciai szerkesztője Hull beszédével kapcsolatban megállapítja, hogy Hull érvelése csak annyiban érdemel figyelmet, amennyiben

kiviláglik belőle az Egyesült Államok világuralmi törekvése.

Roosevelt, — akinek Hull csak szóvivője, — a világ birájanak szerepében tetszeleg. Saját elképzelései szerint szeretné megállapítani a világ rendjét, nem az érdekli, miként látják a népek a jövőt, hanem hogyan szándékoznak azt meghatározni az Egyesült Államok. Mindaz, amit Hull szeretne, — nemzetközi bíróság, stb. — egy célt szolgálja:

Amerika gazdasági imperializmusát a gyengébb népek leigázására.

Mindez azonban csak Roosevelt jámbor óhaja marad.

URANIA sláger filmszínház (Arad) Telefon 12-32. — Hívós terem

MA! 10 óráig 5,70 és 9,30 kor Csü-

MA! 10 óráig 5,70 és 9,30 kor Csü-törtök, szombat 3-kor matiné 30 lei Egy film, mely lebilincseli a nézőt. — Az év legnagyobb német filmje. — Egy orvos drámáj, akit felesége meggyilkolásával vádolnak?

Dr. DERUGA BÜNPERE

WILLY BIRGEL, GERALD NE KATT, KATHE HAACK, GEORG ALEXANDER

3. sz. háborús híradó Szébasztopol eleste

FORTUM (Arad)

nyáron is nagy hímekeket játszik. Városunk egyedüli jól szelűztetett kellemesen hívós terme. Telefon 20-10 Előadások 5, 7, 15, 9, 30.

Ma egyszerre és filmbemutató: Feltűnésteltő ékszer lopás a tiroli „Hegecsues“-szárlóban! A rendőrség izgalmas harca egy nemzetközi ékszerlovaj banda ellen. Az év legszenzációsabb bűnügyi filmje

EYCK komiszáros

Főszerepben: Paul Klinger, Anneluise Uhlig!

Műsoron kívül a 23. sz. híradó és az ONC. külön kiadása Szébasztopol elfoglalására

H I R E K

KÖZGAZDASÁG

Timisoara-temesvári szerkesztőség és kiadóhivatal:

I. Piata Brătianu 3. Telefon: 28-10.

Aradon előfizetések, hirdetések és reklamációk Reclama hirdetőirodában, Eminescu-utca 3. Telefon: 17-11.

Aradi szerkesztő: T. Bucur György.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Belföldön kézbesítéssel együtt egy hónap 110.— lei, negyedévre 330.— lei, fél évre 650.— lei, egész évre 1200.— lei. Magyarországon havonta öt pengő, negyed évre 15.— pengő, fél évre 30.— pengő és egész évre 60.— pengő. Egyes példány ára hétköznapiakon 26 fillér, vasárnap 30 fillér. Hatóságoknak, közhivataloknak és közintézményeknek, gyáraknak, vállalatoknak és részvénytársaságoknak a rendszeres előfizetési díj kétszerese.

A szív munkája

A vérnyomás olyan jelenség, amely minden embert érdekel, legyen az beteg, vagy egészséges, gazdag vagy szegény. A vérnyomás ugyanis mindannyiunknál állandó változásoknak van alávetve, mint ahogyan a tőzsdén szüntelenül változnak az árforrások. Ez a hasonlat mindenképpen helytálló, mert ahogy a tőzsdén anyagi pusztulást jelentheti, sokaknak a nagyon magas vagy nagyon alacsony árfolyam, vagy egészségünkre is végzetes hatással lehet, ha túl magas vagy túl alacsony a vérnyomásunk. A statisztika tanulságai alapján már bebizonyított tény, hogy öt felnőtt között legalább egy vérnyomási zavarokkal küzd, napjainkban azonban még csak súlyosbodott az arány, mert a mai nehéz életkörülmények között a szív nagyobb próbára van téve és így sürűbbek az annak helytelen működésével kapcsolatos vérkeringési zavarok. Szívünk átlag hetvenkétszer ver percenként és ezen idő alatt óriási tömeg vért áraszt szét testünkben. A vérkeringés tanulmányozói megállapították, hogy egy csepp vér huszonhárom másodperc alatt végez körforgást egész testünkben és ez a körforgás körülbelül huszonhat szívdobbanás tartama alatt megy végbe. A szív éjjel és nappal egyaránt szakadatlanul működik és ezen idő alatt több ezer liter vért felel meg a szüntelen körforgásban lévő mennyiség. A szív tehát óriási munkát végez. Rendes körülmények között körülbelül nyolc liter vér áramlik a szíven át minden percben. De aki sietve és nagy megerőltetéssel dolgozik, annál megtörténhetik, hogy egész testének vérnyomása tízenkét másodperc alatt áramlik szívéen át.

Rendes vérnyomás esetén a vér az ereken át kétszáz méteres átlag gyorsasággal ömlik. Milyen óriási teljesítmény ez a kicsiny szívtől, amely alig nyom többet átlagban mint körülbelül másfél kilogramot. De ez a kicsiny vörös húsdarab egy életen át nagyobb teljesítményekre képes, mint a leghatalmasabb mozdonyok vagy motorok, amelyek gyakran sokkal rövidebb idő alatt mondják fel a szolgálatot.

A véregek megkeményedése okozza a magas vérnyomást. Ezt az állapotot, illetve ennek az állapotnak a meggyorsabbodását pedig főleg négy körülmény okozza. Először maga az élet, amely elhasználja lassan a szervezetet. Másodsor bizonyos fertőző betegségek. Harmadsor az alkohol és mindenféle más dohányzás. Végül bizonyos személyi hajlamok, amelyek lehetnek egyének vagy örököltek. A magas vérnyomás kezelése különböző. Mindenek előtt negyven év fölött már a mérsékelt táplálkozás fontos. Az ilyen magas vérnyomásos betegnek nem szabad sem testi, sem szellemi megerőltető munkát végeznie és le kell mondania az ivásról, dohányzásról.

Az alacsony vérnyomás még veszedelmesebb, de ez különleges orvosi kezelést kíván. Mindenesetre egy magas, mint az alacsony vérnyomás, akár a barométer, vihart mutat.

Román főiskolai hallgatók fogadása a berlini román követnél. Berlinből jelentik a Rador: Raoul Bossy, Románia berlini követe a tanév befejezése alkalmából fogadást rendezett a berlini tudományegyetem és műegyetem román hallgatói számára.

Román nyelvudományi tanszékek a német és francia egyetemeken. Az Union Française című lyoni hetilap George Fontaine tollából cikket közöl a román nyelv kialakulásáról és jellegzetességeiről — jelenti a Rador Vichyből. A cikkirő utal arra, hogy Franciaország már lényegesen bevezette egyetemre a román nyelv tanulmányozását, most pedig a berlini és müncheni német egyetemeken létesítettek tanszéket a román nyelvnek. A nyelvudomány ilyenformán hozzájárul a népek közötti kulturális kapcsolatok fokozásához. A kölcsönös megértés kimélyüléséhez és barátságuk megszilárdulásához — fejezi be cikkét a francia közíró.

Angliában megtiltották a fagyalt készítését. S ockholmól jelentik: A Svenska Dagbladet londoni tudósítójának jelentése szerint Nagybritanniában a tojás- és cukorkészletek elégtelensége miatt be tiltották a fagyaltkészítést.

Egyszerűsítik a japán írást. Tokióból jelentik: A japán nevelésügyi miniszter elhatározta, hogy lényegesen csökkenti a használatban lévő kínai írásjelek számát. Jelenleg összesen 50.000 kínai írásjelet használnak a japánok. Az írásjelek számának csökkentését 200 szakértőkezelte előzte meg. A jövőben hivatalos iratokban csupán 2028 írásjelet alkalmaznak.

Mezőgazdasági és közellátási ügyek a minisztertanács napirendjén

Bucurestiből jelenti a Rador: A kormány tagjai Antonescu Mihai professzor helyettes miniszterelnök elnökléte alatt minisztertanácsot tartottak, amelyen megvitatották az utóbbi időben foganatosított mezőgazdasági intézkedések eredményeit, elsősorban a kukorica eladására vonatkozó korlátozások megszüntetését és az ellátási rendszert illetően. A helyettes miniszterelnök felhívta a figyelmet arra, hogy a minisztertanács előző határozatát a kukorica eladási árának szabályozására vonatkozó korlátozások megszüntetéséről nem kell úgy érteni, — ahogyan azt egyesek értelmezik, — mint csak a maximális ár megszüntetését az eladásra és forgalomra vonatkozó összes előzetes tilalmak fentartásával. A prefektusoknak megvan az a joguk, hogy a megyék területén az ellátás biztosítására megszervezzék a kukorica vásárlását és forgalmát. A minisztertanács ezenkívül foglalkozott az őszi szántás, a cséplés és a gabonagyűjtés elvégzésére vonatkozó intézkedésekkel. Az

őszi szántással kapcsolatban a prefektusok és a megyei mezőgazdasági hatóságok gondoskodnak, hogy ezt nyomban az aratás után és még a cséplés előtt elvégezzék. A gabonagyűjtés érdekében úgy határoztak, hogy ezt az összes helyi közhivatalok és az ország területén az összes köztisztviselők közreműködésével hajtsák végre egy kidolgozott terv alapján. A vetőmag beszerzésre vonatkozóan intézkedés történt, hogy a mezőgazdasági kamarák megfelelő hittel kapjanak vetőmagvak vásárlására. Foglalkozott még a minisztertanács az ipar és kereskedelem képviselőivel folytatott megbeszélések eredményével, az elővásárlás jogának megszervezésével és a határvidéken, valamint a nemzetvédelmet érintő vidéken gyakorlható elővásárlásra vonatkozó törvény alkalmazásával, a közmunkát végző vállalkozók szerződéseinek ügyével, végül a nemzetközi fizetések, az import és export ügyletek lebonyolításával kapcsolatos formák sággal.

Román-bolgár kereskedelmi tárgyalások Szófiában. Szófiából jelenti a Rador: A bolgár fővárosban megkezdődtek a román-bolgár kereskedelmi tárgyalások. A román küldöttség vezetője Dumitrescu professzor, Bulgária nevében Gheorghieff dr., a külkereskedelmi hivatal helyettes igazgatója tárgyal.

Visszacsatolási kölcsönkötvények húzása. Ujabbán a következő visszacsatolási kölcsönkötvényeket húzták ki: Két millió lejt nyert az 1.497.651 számú kötvény. Egyenként egy millió lejt húzták ki az 1.362.926 és 2.931.507 számú kötvényeket. Egyenként félmillió lejes nyeremény jutott a 242.658, 924.559, 1.102.397 és 299.206 kötvényeknek. Egyenként 200.000 lejes nyeremény jutott a 89.360, 519.141, 910.169, 966.693, 1.085.200, 1.723.572, 2.794.460 és 3.118.330 számú kötvényeknek. Ezenkívül ötvenegy kötvény egyenként 100.000 lejt nyert, míg 4324 kötvényt a névértékkel fizetnek vissza.

Kanada búzát szállít Görögországnak. S ockholmól jelentik: A svéd és a török Vörös Kereszt közreműködésével Kanada nagyobb mennyiségű búzát szállít Görögországnak. Az első szállítmány már meg is érkezett rendelkezési helyére. Kanadában úgy tervezik, hogy több héten át hetenként 15 ezer tonna búzát szállítanak Görögországba. A svéd Vörös Kereszt és biztosították olasz illetékes helyen, hogy a gabonát szállító hajókat földközti tengeri újukon semmiféle támadás nem éri.

Kereskedők nem lehetnek falusi bírók. Bucurestiből jelenti a Rador: A belügyminiszterumnak a megyei prefektusokhoz intézett utasítása értelmében a jövőben falusi bírók és azok helyetteseinek kinevezésénél kereskedők nem jöhetnek tekintetbe.

Gépkocsibaleset érte a francia pártitűk észak-afrikai parancsnokát. Amsterdamból jelenti a Német Távirati Iroda: A brit hírközlő szolgálat Kairóból származó értesülés alapján közli, hogy az Északafrikában harcoló degaullisták parancsnokát, Delarminat tábornokot gépkocsibaleset érte. A tábornokot szanatóriumba szállították, ahol több hetet kell töltenie. Kevésell a gépkocsiszerencsétlenség előtt Delarminat tábornok Alexandriában Nahasz pasával, Egyiptom miniszterelnökével találkozott.

Figyelm a papírszáokban szállított gabonaművek, néi és zöldsegeknél. A vasutvezérgazgatóság értesülése szerint a papírszáokban vagy anélkül berakott gabonaművek és főzéléktől súlyos hiány mutatkozik a vasuti kocsik megérkezésekor. A hiány legtöbbször abból származik, hogy a vasuti kocsik rakománya különböző okok miatt utközben kifolyik a vasuti kocsiból. Ennek elkerülésére utasítást adott, hogy az állomásfőnökök és raktárfőnökök gondosan járjanak el az erre a célra szánt vasuti kocsik kijelölésénél. Ezenkívül a feladó köteles a legnagyobb körültekintéssel eljárni a berakodásnál. A papírszákok kezelésénél óvatosan kell eljárni és azokat úgy kell a vasuti kocsiban elhelyezni, hogy tartalmuk ne folyhasson ki belőlük.

Határidő napló

JULIUS 27

Olasz gyapotfonal behozatalára irányuló kérvények benyújtási határideje.

JULIUS 31

A mozgóképszínházak eddig a napig kérhetik belépti jegyárak megállapítását.

Egyes rekvirálási bónoknak visszacsatolási kölcsönkötvénnyel történő kiegyenlítése véget, az érdekeltek eddig a napig helyezhetik letétbe a bónokat a pénzügyigazgatóságon, vagy adóhivatalnál.

Katonai szolgálatra kötelezik az idegeneket, akik három hónapnál tovább tartózkodnak az USA-ban. Santiagóból jelentik: Az Egyesült Államokban új rendelet jelenik meg, amelynek értelmében mindazok a külföldiek, akik három hónapnál hosszabb ideig az Egyesült Államok területén tartózkodnak, kötelesek a sorozásn megjelenni. Ez alól egyedül a külföldi katonai bizottságok, követségek és konzulátusok tagjai mentesülnek. Az erre vonatkozó hivatalos tájékoztatást a külügyminisztérium útján juttatták el a chilei kormányhoz.

Elkapta a malomkerék és szörnyethalt. Blaj Rudolf 48 éves Slatina-Timisul-temeszlatinai lakost elkapta a malomkerék. A szerencsétlen ember szörnyen halt. Halálát saját gondatlansága okozta, senki sem érhet érte felelősség.

A párisi lebzselőket munkaszolgálatra osztják be. Párisból jelentik: A város egyik legelőkelőbb negyede a Champs Elysées és ennek közvetlen környéke az utóbbi napokban szokatlan jeleneteknek volt tanúja. A rendőrség végigraziálja az elegáns szállodák halljait, a vendéglőket, kávéházakat és bárókat és igazolásra szolgáltatta fel az ott tartózkodó fiatalembereket. Akiknek semmi foglalkozásuk nincs és napjaktól üres lebzseléssel töltik, munkaszolgálatra osztották be.

Tolvajok jártak a padláson. Ismeretlen tettesek behatoltak Szűcs Juliana Bodo-bodófalvi lakos házába, ahonnan a padlásról különböző élelmiszereseket vittek el, mintegy tízezer lei értékben.

Életunt nő. Lupu Valentina 19 éves bucaresti gépirónő szerelmi bánatában meg akart válni az életől és denaturált szeszt ivott. A kihívott mentők kórházba vitték, ahol az életunt leányon gyomormosást alkalmaztak. Állapota javult. — Gruia Charlotte 36 éves bucaresti fényképésznő öngyilkossági szándékkal több adag altató-port vet be. Súlyos állapotban kórházba szállították. Tettenek oka ismeretlen. — Micu Ioana bucaresti nő a vonat elé vetette magát, de az arra járók még idejében elvonították a sínkről. Micu Ioana nagy lelki megrázkódtatásában elájult, a mentők részesítették segélyben.

CORSO premier mozgó Arad Te. 23-64
Egyedüli mozgó nyitott tetővel

Ma, vasárnap 5, 7:30 és 9:30 -kor. 11:30 és 3-kor 30 lejes helyárak

Hatalmas siker, óriási érdeklődés kíséri

ZOLA EMIL
világhírű regénye nagyszerű filmváltozatának az

ALLAT AZ EMBERBEN

bemutató-át

Simone Simon
Jenn Gabin
felejthetetlen alakításával

Egyesített heti hirdető a legújabb eseményekkel

— A szebasztopolji német és román hősök emlékezete. Az isztambuli Szent György templomban, — mint a Rádor jelenti — istentiszteletet tartottak a szebasztopolji harcokban elesett német és román hősök emlékére. A jelképes diszsimuláció német és román színekkel ékesített két szép virágkoszorút helyeztek. Az istentiszteleten résztvett Pápen német nagykövete, Telemaque ankarai román követ, valamint a német és román kolónia számos tagja és térdenállva áldoztak az elesett hősök emlékének, akik Európa és hazájuk ügyéért estek el a harc mezején.

— A bucaresti egyetem rektora Berjmben. Berjmből jelenti a Rádor, hogy Horia Hulubei professzor a bucaresti egyetem rektora Berjmben érkezett, ahol német egyetemi és tudományos körökkel lépett érintkezésbe.

— Uj román attasé Pozsonyban. Pozsonyból jelenti a Rádor: Tiso dr. szlovák köztársasági elnök kihalgatáson fogadta Elefterescu román követet, aki bemutatja az államelnöknek Stanescu ezredest, Románia új pozsonyi attaséját.

— Volt földművelésügyi miniszter hajála. Bucurestiből jelenti, hogy Garofil Constantin, volt földművelésügyi miniszter, a háboru utáni nagy földreform szerzője, a fővárosban elhunyt.

Julius 31-ig okvetlen beiratkozzunk a „HANGYA”-boltban, cukor- és olajjegyeinkkel és a családtagok személyazonosságát bizonyítványával

„Jurnica”-Hangya
Fogyasztási Szövetkezet,
Timisoara-Temesvár II., Traian-tér 8 sz.
Telefon 40-18

— Adományok. A Timisoara-temesvári dr. Kakuk csecsemőgondozó és napközi gyermekotthon javára, az intézet vezetőségénél az alábbi adományok folytak be: Sz. K. (Cenei-Csene): paradicsom, kalarabé, káposzta, kapor, hagyma, burgonya, zöldbab, turó, K. M. 1000 lei, H. (Orsova) 600 lei, Horki Ferenc 5 kilógram buzadara (griz). — Jusztin András tűzkárosult omori gazda számára T. F. lapunk kiadóhivatalában 300 lei adományozott. — A devai özvegy Balogh Jánosné számára lapunk kiadóhivatalában Cs. P. 50 lei adományozott.

— Kétezeréves holttestet találtak Dániában. Kopenhágából jelentik: Aalborg vidékén tőzegfejtés közben egy női holttestet találtak, amely a tőzegtől védve rendkívül épen maradt. A holttest kétszeresen rétegzett leplekbe volt burkolva. A szaktudósok a lelet korát kétezer évre becslik.

— Magyar Otthon Pozsonyban. A szlovák fővárosban Esterházy János gróf, a szlovákiai Magyar Párt alelnöke felavatta a pozsonyi magyar ifjak és kereskedők otthonát.

A t. közönséget értesítjük, hogy az aradi vasútállomás melletti

gyógyszertár

1942 július 22-én újból megnyitott

— Zsidó orvosok és mérnökök jelentkezése. A Timisoara-temesvári hadkiegészítő parancsnokság közli, hogy a hadkiegészítő parancsnokság területén lakó összes zsidó orvosok jelentkezzenek július 27-én délután három órakor és hozzák magukkal a specijalizációjukat igazoló összes iratokat. Július 28-án délután három órakor pedig az összes zsidó mérnökök és al-mérnökök jelentkezzenek irataikkal, amelyekből megállapítható a specializációjuk. A 18—50 év közötti férfiak jelentkezzenek, míg a volt tisztok ötvenöt éves korukig jelentkezzenek.

— A Timisoara-temesvári mentők kérése. A Timisoara-temesvári mentők a társulat zavartalan működésének biztosítására július 10 és augusztus 20 napjai között rendkívüli gyűlést rendeznek. A gyűlést egytől százig számozott és a rendőrség által látatkozott gyűlésekkel, valamint téglajegyekkel végzik. A mentők kéri a város lakosságát, hogy a társulatot minél hathatósabban támogassák, mert ezáltal a közhasznú intézmény további működését biztosítják.

— Csendőrkékre került utonállók. Az Aradulnou-ujaradi csendőrség elfogott három kőbor cigányt, akiket azzal gyanúsítanak, hogy az utóbbi napokban Aradulnou-Ujarad közelében történt utonállásoknak a tettesei. Az elmúlt napokban ugyanis három ismeretlen férfi kirabolta Campean Maria és Wild Franz Aradulnou-ujaradi lakókat, akik éjszaka Zadorlacra Zadorlacra igyekeztek. A három gyanúsítottat megvasalva bekísérték az aradi ügyészségre.

— Légi riadó Vichyben. A francia hírszolgálati iroda jelenti, hogy tegnap volt az első légiriadó Vichyben. Egy angol repülőgép alacsonyban szállva a vár fője igyekezett. A légvédelmi őrök nyomban működni kezdtek és elűzték a gépet.

— Orvosok és gyógyszerészek figyeimébe. Bucurestiből jelenti a Rádor: A nemzetvédelmi miniszterium a nagyvezérkar útján közli, hogy az 1942. évi június 21-én kelt 2095. számú dekrétum értelmében augusztus elsején katonai szolgálatra kötelesek jelentkeznék az 1943. korosztályhoz vagy régebbi korosztályokba tartozó orvosok, állatorvosok és gyógyszerészek, akik tanulmányi halasztás folytán nem tettek még eleget katonai kötelezettségüknek. Jelentkezniük kell az orvostanhallgatóknak és a gyógyszerészeti fakultás végzett növendékeinek is, akik az összes vizsgákat letették és már csak a doktorjelöltség vagy a gyógyszerészet képesítő vizsga van hátra. Jelentkezni tartoznak tartoznak előkészítő tanfolyamra ama orvosok, állatorvosok, gyógyszerészek is, akik még az egyetemre való beiratkozás előtt eleget tettek katonai kötelezettségüknek és a legénységi állományhoz tartoznak. Az orvosok és gyógyszerészek Bucurestiben az egészségügyi kiképző központnál, az állatorvosok pedig a bucaresti állatorvosi kórházban jelentkezzenek. Akik a jelentkezést elmulasztják, büntetésben részesülnek.

— Gyászhir. Özvegy Marx Dezsőné, született Krecsmáry Margit, néhai Marx Dezső, Timisoara-temesvári postaigazgató özvegye, tegnap hajnalban 73 éves korában elhunyt. Gyászolja fivére Krecsmáry Sándor és rokonsága.

— Zsidó hitközségek ingatlanainak kisajátítása. Dragos Titus románosítási államtitkár rendeletet adott ki, amelynek alapján a zsidó hitközség tulajdonát képező bucaresti ingatlanokat a központi románosítási hivatal javára kisajátítják. Rövidesen az egész országban a központi románosítási hivatal tulajdonába mennek át a zsidó hitközségek ingatlanai.

Takarékoskodjunk a kenyérrel!

— Budapest születési statisztikája. Budapestről jelentik, hogy az elmúlt évben a magyar fővárosban 18.758 gyermek született. Az újszülöttek közül 9646 volt a leány és 9112 a fiú.

— Valutavásárlót tartóztattak le. Az aradi rendőrség az egyik szállodában Jakó Stef Alexandru cernauti kereskedőnél házkutatást tartott és szobájában nagymennyiségű idegen valutát találtak. Állítása szerint a 10.340 francia frankot és a 374 dollárt egy Bihar-bihar megyei községben vásárolta, ismeretlen személyektől. A kereskedőt fogvatartották, az idegen valutát elkobozták.

A ravasz gépkocsitanár

Egy ifjú hölgy meg akarta tanulni a gépkocsi vezetését és egy gyakorlott kocsivezetőhöz fordult, hogy oktassa ki e tudományra. A növendék szépen haladt és csakhamar elindult az első próbautra. A hölgy a kormányhoz ült és nagy biztonsággal vezette a kocsit. Ekkor tanára hirtelen a fülébe súgta: Imádom magát drágám! Hogy mer így viselkedni! szót a csinos nő felháborodottan. A tanár azonban most már nagyon komolyan válaszolja: Látja, ezt kell megtanulnia, hogy mindig csak a kormányra figyeljen és az utra, bármit is mondjon az, aki ön mellett ül.

színváltásai Krecsmáry Sándor ugva maga, valamint az összes rokonok nevében fájdalommal tudatják, hogy az önfeláldozó testvér, anya, anyós, nagynéni és rokon

Özvegy Marx Dezsőné

szül. színváltásai Krecsmáry Margit

f. hó 25-én hajnali háromnegyed 4 órakor a halotti szentségek felvétele után életének 73-ik évében csendesen elhunyt.

Drága halottunk földi maradványait f. hó 26-án, d. u. háromnegyed 7 órakor fogjuk a gyárvárosi temető kápolnájából, római katolikus szertartás szerint beszenteltetni és a családi sírboltban örök nyugalomra helyezni. Az engesztelő szentmise időpontja a temetés alkalmával fog közöltetni.

Aldás és béke lengjen porai felett!

Magyar helyettes konzul Aradon

A magyar külügyminiszterium az aradi magyar kir. konzulátushoz helyettes konzult osztott be nemestóthi Nemestóthy Dénes konzul személyében. Az új helyettes konzul eddig a vatikáni magyar követségen, Bécsben, Braşov-Brassóban, Zágrábban, legutóbb pedig a római magyar követségen teljesített szolgálatot, ahonnan júliusban helyezték át Aradra.

— A katonai szolgálatot teljesítő személyek, itthon kifizetésre kerülő illetményét az aradi pénzügyigazgatóságnál hétfőn, kedden és szerdán vehetik fel az engedélyezett családtagok. A pénzfelvételei könyvecské július havi bónját előre ki kell tölteni.

— Rendőrkékre került aranyárusok. Az aradi rendőrség rajtaütésszerűen házkutatást tartott Froner Gyula aradi ügynök Goldis-utca 18. szám alatt lévő lakásában ahol két Alba-alsófehérmegyei gazdát találtak: Bolobutju Stefan és Bocilar Nicolaet. A házkutatás során 385 gram bányaaranyat találtak, amelyről kiderült, hogy a két gazda adta el Frohnernek. Az aranyat elkobozták, a három férfit pedig az ügyészségre kísérték. Ugyancsak aranyat talált a rendőrség Roman Danila aradi munkásnál is, őt is őrizetbe vették, 129 gram aranyát pedig elkobozták.

Eltörött napvédő szemüvegekbe
PÓTÜVEGEK
megérkeztek
CENTRALA-OPTICA
Timisoara-Temesvár, Boulevard Mihai I. 2 szám

Mozi

Vasárnap, július 26-án és hétfőn, július 27-én Aradon a mozik műsora a következő: Aro: Angyal vagy (amerikai film). Corso: Allát az emberben (francia film). Forum: Eyck komiszárus (német film). Uránia: Dr. Deruga bűnpere német film).

Vasárnap és hétfőn a Timisoara-temesvári mozik műsora a következő: Apolló: A nagy riadó, Capito: Illuzió, Thalia: Kékszakáll, Corso: Gyermekek harca az élettel, Fratelia-mozi: Tavasz szellő, Roxy-mozi (csak vasárnap): Bet y Boon titka.

Ügyeletes gyógyszertárak

Vasárnap, július 26-án Aradon a következő gyógyszertárak tartanak szolgálatot: Rozsnyay (Avram Jancu-tér) és Ghinaciu (volt Frenki, a Textilgyár mellett).

Hétfőn, július 27-én Aradon a következő gyógyszertárak tartanak szolgálatot: Földes (Eminescu-utca) és Wotsch (a vasutal szemből).

Vasárnap, július 26-án Timisoara-Temesvárott a következők az ügyeletes gyógyszertárak: Belváros: Götz (Bratianu-tér), Gyárváros: Kigyó (Traian-tér), Erzsébetváros: Bianu (Miron Costin-utca sark), Józsefváros: Neurohr (Preyer-utca), Mehalában a Corvin, Fratelia-Ujkişodán a Panajoth és Freidorf-Szabadfalun az Eremici gyógyszertár.

Hétfőn, július 27-én Timisoara-Temesvárott a következő gyógyszertárak tartanak ügyeletes szolgálatot: Belváros: dr. Lupea (10 Mai-utca), Gyárváros: Meiszner (Petru Maior-tér), Erzsébetváros: Cristea (Lahovary-tér), Józsefváros: Csillag (General Dragalina-tér), Mehalában a Corvin, Fratelia-Ujkişodán a Panajoth és Freidorf-Szabadfalun az Eremici gyógyszertár.

S Z E L L E M I

IRÓINK FELADATA

Fekete Nagy Mihály

„Nevelje rá népét az új terep
nehéz ösvényeinek megjárására”

Fekete Nagy Mihály írói figyelmét csaknem teljes egészében a népszolgálati problémák kötik le. E téren kifejtett tevékenysége már kezdetben általános figyelmet keltett, jóllehet minálunk még mindig igen sok híve van annak a babonának, amely alsóbbrendű műfajt lát a szociográfiában. Holott ilyes Gyulák példája mutatja, mennyire kielégítetik az irodalmi követelményeket a népeletről adott „helyzetjelentések”.

Írásaival gyakran találkozhattunk napilapok hasábjain, amelyek előszeretettel idézték kutatásainak eredményeit s a magyar kisebbség politikai és gazdasági helyzetét új szempontokból vizsgáló tanulmányait. Tény, hogy munkásságában nem annyira belletrisztikai, mint inkább hasznossági szempontok vezették. Gazdátlan területeket kutatott fel. Az első között volt, akik lefektették a népszolgálat lelki és tárgyi követelményeit. Fiatal szociográfusokat sokat vár az ő felkészültségétől. Jelenleg ilyen irányu nagyobb művön dolgozik.

A Brasov-brassói munközösségi iroda vezetője.
(K. E.)

Mi is lehet íróink feladata egyéb, mint az, hogy népüket rávezessék, szerető, soha nem lankadó munkával reáneveljék a szirtes új terep nehéz ösvényeinek megjárására. Ezért minden írásnak célja csak egy lehet: Edzeni a testet, a szellemet, az egész lelkiiséget. A feladatot élesen tisztán kell meglátni. Az írás legyen ezért kevésszavú, de sokatmondó és mindennekfelett lelkekre ható, hogy elsőre megfogjon, eszméltesse és célja szerint testben és lélekben egyaránt gyakorlati módon ráneveljen a szükséges utak megjárására.

E célból az íróknak szakértelemmel kell írnia. Orvosaink egészségvédelmi cikkeket irjanak és kis füzetekbe való népszerű ismeretanyagot, amit eddig egyáltalán nem, vagy csak alig tettek meg. Gazdasági, szövetkezeti íróink folytassák lehetőleg még szeretőbb odaadással azt a lelkes nevelőmunkát, melyet eddig is szép eredménnyel végeztek. Tanítóink, tanáraink ezután ne csak szóval, hanem írásban is tevékenykedjenek, hogy fölülte meggyerült soraikban magukat megsokszorozhassák.

Mindez nem irodalom, — mondhatják a régi felfogásúak. Pedig életünkben mennyire irodalom ez! A kenyérkeresetében elfoglalt orvos, tanár, tanító, gazda, szövetkezeti munkás mikor tud írni? Csak lelke ünnepi óráiban, amikor eltelik szeretettel népe iránt és tulcsordul benne a segíteni akarás. Bizonyára kell ehhez annyi megtisztultság és lélekfeszültség, mint amit a régi felfogás szerint is legkristályosabb irodalmi alkotás megkíván. Munkában is van szépség, ha hősiességet kíván az a munka. És az a szépség mennyire megtisztul benne. A léleknek milyen művészi teremtőereje kell ahhoz, hogy valakit élnitűdásra neveljék. Ha ezt írásban végezzük, nem irodalom ez, nem művészet?

Életviszonyaink még egy igényt támasztanak íróinkkal szemben. Azt, hogy lélekkel írjanak, írásuk legyen bár gyakorlati, hasznos írás, vagy pusztán gyönyörködtető szépirodalom. Igazi írás ma csak szeretetből fakadhat. Ez ma a legfőbb irodalmi feladat, mert ez ad alkotó erőt az íráshoz és az írásnak is ez adja meg hatóerejét. Szerető lélek derüje kell a nevelő munkához. Az írásnak elsősorban nevelőhatásnak, az íróknak pedig nevelőnek kell lennie. Nevelőnek, aki deris, szerető lélekkel hitet, élniakarást támaszt és élnitűdást teremt maga körül.

Való az, hogy olyan széleskörű és sokrétű irodalmat megteremtési, amilyent életünk megkíván, nagy munkaigénylés az írókkal szemben, akiknek túlnyomórészt nem az írás az egyetlen hivatásuk, főként pedig nem a kenyérkeresetük. Amde ez a teljesített munka is az életnek egyik igénye, amelyet teljesíteniünk kell. Tudnunk kell, a nehéz idők nem kedveznek a kesergő lelkű íróknak, a keserű szavú nevelőknek és a bánatos tétlenkedőknek. Az ilyen idők kemény törvény alá vonják, kérélnhetetlenül elsorvasztják őket.

Utolsó kérdés, ami még felmerül: hogyan dolgozni? A válasz erre ősi tapasztalat alapján, csakis ez lehet: a lélek hittel, szeretettel végzett deris írása a legjobb szer. Benne a szeretet ereje működik, küzd és győz.

volt szüksége, ha pihenni akart, szülőinek hajlékát kereste föl. Mikor szülei tönkrementek, ő tartotta el apját és anyját. Halálukat mélyen gyászolta. „Csókolnám még lábuk nyomát is, mert engemet szívük véren neveltek fel.” — Családi köteteméi épen olyan kincsei a magyar lírának, mint lángoló érzésű

szerelmi dalai.

Nincs magyar költő, ki szívének mámorát hasonló lendülettel és finomsággal tudná kifejezni. Feleségéhez írt költeményei utóérhetetlen művészi alkotások (*Reszket a bokr, Minek nevezzelek, Szep-tember végén, Pacsirtaszót hallok megint, Itt benn vagyok a férfikor nyarában, Itt van az ősz, itt van újra*).

Reszket a bokor, mert...

Reszket a bokor, mert	Teli van a Duna,
Madárka szállott rá.	Tán még ki is szalad,
Reszket a lelkem, mert	Szívemben is alig
Eszembe jutottál,	Fér meg az indulat.
Eszembe jutottál,	Szeretsz rózsaszálam?
Kicsiny kis leányka,	Én ugyan szeretlek,
Te a nagy világnak	Apád, anyád nélem
Legnagyobb gyémántja!	Jobban nem szerethet,

Mikor együtt voltunk,
Tudom, hogy szerettél.
Akkor meleg nyár volt,
Most tél van, hideg tél.
Hogya már nem szeretsz,
Az Isten áldjon meg;
De ha még szeretsz, ugy
Ezerszer áldjon meg!

Szerelmi dalaiban a nők alakját eszményi fényben vette körül. Az érzelmi szerelem hangja nem talált helyet költészetében. A leányban élete jutalmát, leendő hitvesét látta s a szerelem eszményi mélységéhez a család erkölcsi tisztaságát kapcsolta. Első eszményképe, Csapó Etelka, korán elhunyt. Később Mednyánszky Berta kezét igyekezett elnyerni, de sikertelenül. Szerelmi lírája egy időre el is némult, hogy annál megragadóbb módon zendüljön meg, mikor megismerte Szendrey Juliát, későbbi hitvestársát.

Népdalai

A művészi irányu magyar népdalköltésnek Petőfi Sándor a legnagyobb mestere. Előtte is irtak már népdalokat, de ezek a kísérletek többnyire híjával voltak a magyar népdalok keresetlen természetességének. Petőfi Sándor lantján népdalköltésünk megnesmesítve zendül meg. Népdaljai a forma és a tartalom mesterkéletlen összhangját mutatják. A dalkezdlet festőisége, a természeti képek változatosága és az előadás drámajása költői hangulatba ringatják az olvasót. (*Temetésre szól az ének, Befordultam a konyhára, A szerelem, a szerelem, Alku*). Megzenésített dalai ma is népszerűek.

Bordalai

a humor kedvességével, a tartalom ötletességével és az eszmék nemességével válnak ki. Ezek a híres sirva-vigadó bordalköltészetet a fejlődés magas fokára emelték. Bordalai eleinte érzékenyen ártottak a nevének. Pályája elején voltak, akik emiatt — nem vették komolyan. Pedig látható volt, hogy a költő, fiatalos lelkesedésében, szándékosan tünteti föl könnyelműnek önmagát. Nem a bor ihlette meg a költőt, hanem a vig társaság.

Bölcselő költésze

Elmélyülő lélek volt. Erre tanúbizonyság a *Felhők* című lírai ciklusa. Kis kötet 66 verset tartalmaz: egy háborgó költői lélek gazdag változatos eszmétörédekeit. Borulató emberszemlélet tükröződő belőlük, ami arra vall, hogy a korában „látatos” világfájdalom és embergyűlölet az ő lelkét is megérintette. Barátaiban való csalódása, ellenségeinek gyűlölködő kritikái és külföldi olvasmányának konor hangulata olykor pesszimizmává tették. Ilyenkor feketének látta az életet. Ez a lelkiállapot azonban csak átmeneti jellegű nála. Másikor büszkén hirdeti az

PETŐFI SÁNDOR

Pénteken, július hó 31-én lesz 93 éve, hogy Petőfi Sándor eltűnt a Sighisara-Segesvár melletti csataterén.

A legnagyobb magyar lírikus, Petőfi Sándor, 1823 január 1-én született Kiskőrösön. Atyja jómódu mészáros volt, anyja egyszerű falusi asszony. Félégházán, Keckeméten, Pesten, Aszódon és Selmecen tanult tizenhat éves koráig. Ekkor becsújt mondott az iskolának. Mivel atyja nem segítette, a maga keresményéből tengődött. Pesten a Nemzeti Színháznál kapott alkalmazást. Sopronban közkatoná lett. Másfél évi katonáskodás után leszerelt és beiratkozott a pápai kollégiumba. De a színé-

Első költeményétől a gyűjteményes kiadásig

Petőfi Sándor vonzó egyéniség. Nemcsak költésze, hanem élete is bizonyosságot nyújt emberi kiválóságáról. Sok nyomorúságon ment át, mégis megőrizte ideális gondolkodását. A sors hosszú időn keresztül kegyetlenül bánt vele, végtére mégis ő kerekedett felül s rövid idő alatt tüneményes életpályát futott meg.

Első költeménye 1842-ben jelent meg nyomtatásban: A borozó című dalát ekkor közölte Bajza József az Athenaeum hasábjain. Ettől az időtől kezdve egyre sürűbben bocsátotta közre költeményeit szépirodalmi folyóiratokban. Verseinek első gyűjteményét Vörösmarty Mihály ajánlata 1844-ben adta ki a pesti Nemzeti Kör. Még életében jelent meg összes költeményeinek kiadása (1847).

Petőfi Sándornak halhatatlan érdemei vannak költészetünkben, ő a legnagyobb magyar lírikus.

szet iránt érzett rajongása, nem hagyta nyugodni. Ide-oda hányódott, végre sikerült Pestre jutnia (1844). Vörösmarty Mihály kiadatta verseit, ségészkeresztői állást szerzett neki s ez időtől fogva Petőfi Sándor nevére figyelni kezdett a közvélemény. Költeményeiert versengtek a lapok, kötetektől elkopodta a közönség, népszerűsége nőttön-nőtt. Mikor feleségül vette Szendrey Juliát (1847), családi boldogsága is beköszöntött. Tevékeny részt vett kora nemzeti mozgalmában s nemcsak tollal szolgált az, hanem a harctéren is. Mint őrnagy, Bem József tábornok seregében küzdött és 1849 július 31-én tünt el a Sighisara-segesvári csataterén.

Igazi lírai természet: tele mély érzésekkel és a lelkesedés szakadatlan fellobbanásával.

Családi költésze

uj jelenség a magyar lírában. Föllépésig a szülők iránti szeretet nyilvánítása ritkán szólt meg költőnk lantján, mert mindenki félt, hogy közönséges nyei nemcsak az érzelmeik bensőségével és igazított a hagyományos felfogással. Sorra megénekelte atyját, anyját, testvéreit, barátait. (Távolból, István öcsémhez, A jó öreg korcsmáros, A vén zászlótartó, Szülem halálára, Arany Jánoshoz). Családi köteteméneje nyit nemcsak az érzelmeik bensőségével és igazságával ragadnak meg, hanem nevelő erejükkel és erkölcsi hatásukkal is. Odaadón szerette szüleit s ezt a szeretetet művészi módon festette költeményeiben. Ha az emberek bántották, ha vigasztalásra

ÉLETTÜNK

emberi méltóságot és a férfias tetterőt: „Ha férfi vagy, légy férfi, legyen elved hitet és ezt kimondd, ha mindjárt véreddel fizeted...” — „Hadd vesszen el az élet, ha a becsület marad!” Az emberek lelki elvéledése, az élet és mulandóság rejtélyei később is sokat foglalkoztatják a költőt (*Világosság!*). Érzelmű elmélyedése mellett nagy értelmi mélységet is vitt lírájába. A mellett megvolt benne a látnoki hajlam: annak a hité, hogy a költő bele tud pillantani a jövő rejtelmébe. Ezzel szemben a prófétai küldetés hitével párosult. A költő lantja — ugymond — Isten adománya s a költőket Isten lángoszlopoknak rendelte, hogy a népet a boldog jövő felé vezessék. (A XIX. század költői.)

Leiró költeményei

Míg régebbi költőink rendszeren száraz leirók voltak s külföldi minták nyomán a hegyvidéket magasztalták, Petőfi Sándor a természeti nagyszerűségek birodalmaként mutatta be az alföldet. Sohasem nyújtott pusztá leirást. Tájrajzaiba mindig belevitte a maga hangulatát, s majd csendes ábrándozással, majd ódai szárnyalással adott számot érzelmeiről. Látása más volt, mint a többi költőé. Az unalmasnak, sivárnak, kihaltnak vélt vidékre ragyogó életet varázsolt. (Az *Alföld*, a *Tisza*, *Kiskunság*, a *Csárda romjai*, *Kutyakaparó*, a *puszta télen*, a *Golya*). Tájképei leiró költészetünk halhatatlan remekei.

Hogy milyen művésze volt Petőfi Sándor a hangulatkelésnek, erre nézve kitűnő példaként szolgálhatnak

életképei.

A konzervatív nemesembert, az önérvényes parasztlégényt, a puszták egyszerű lakóit és a boldog falusi estéket alig jellemezte valaki nála találóbban. Életet lehel minden alakjába. Akár egy embert rajzolt (*Pál mester*, a *vándorlegény*), akár egész csoportot mutatott be (*Vándorélet*, a *téli esték*, *Téli világ*), biztos kézzel ragadta meg a jellemző vonásokat. Vannak elégikus életképei (Sári néni) és vannak szatirikus hangok (A magyar nemes, *Pató Pá. ur*). Némelyik életképe olyan, mint egy népies románé (*Fürdik a holdvilág*), népies románé pedig egyben életképe is. — remekül jellemző rajzai a magyar lelkiségnek (*Falu végén kurta kocsmá*).

Elbeszélő művei

Első nagyobb költeményében, *A helység kálapácsában*, a nagyhangú eposzok torzképét rajzolta meg. Hőse: a helység szerelmes kovácsa, nagy harcot vív imádjottjárt s féltékenységgel bajba keveri kocsmázó társait. (1844). — A *János vitézben* egy szegény juhász története tárul eléink. A pompásan jellemzett főhős oldalán sorra fűvönulnak a magyar mesevilág ismert alakjai: a hűséges szerető, a gonosz mostoha, a zsványok, huszárok, törökök, tatárok, óriások, tündérek, boszorkányok, kísértetek (1845). — A *Bolond Istók* is kiválóan sikerült elbeszélő költemény. Meséje egyszerű. Egy vidám ifju bevetődik egy életunt aggastyán házába, családot alapít és boldoggá teszi egész környezetét. A kedves elbeszélés hőisében magát rajzolta a költő (1837). — Legnagyobb verses munkája az *Apostol*. Hősenek élete a szenvedések iskolája. (1848). Kisebb elbeszélő költemények között is számos kiváló értékű található. Némelyek nyelvük zeneiségével tűnnek ki (*Salgó*, *Tündérralom*), mások gyökeres magyarságukkal (*Három fiu*, *Szilaj Pista*). Balladaszerű verseiben időszérii céltartósság rejlik.

Nagvobb elbeszélő költeményei

közül legnagyobb hatást kétségtelenül remek verses meséje, a *János vitéz*, keltett. A korabeli könyvkiadókat mégis hiába járta sorra ezzel a munkájával, egyik sem akart vállalkozni a kézirat kinyomatására. Végre a Pesti Divatlap szerkesztője, Vahot Imre vette meg a kéziratát száz forintért s ő adta ki a költeményt. Petőfi Sándor ezzel a költeménnyel művészi magaslatra emelte a népmesét s minden kortársánál jobban érezte: milyen kimeríthetetlen gazdagság rejlik a néplet és a népképzélet világában. Nem egyetlen népmesét dolgozott fel, hanem összeolvasztotta a gyermekkorában hallott és azóta elolvasott mesék egész sorozatát.

Próza munkái

Petőfi Sándort, mint prózaíró, korá legjobban stílusai közé számíthatjuk. Prózája fordulatos. A

hőné kötele című regényén a francia romanticizmus hatása érzik. Tele van borzalmas részletekkel. Hőse egy szerelmében csalódott öreg ember, rettenetes bosszút áll hűtlen barátján. Utj jegyzetében felvidéki barangolásairól számol be. Utj leveleireh ti-szántuli és erdélyi utazásai adták az anyagot. Ezek az utiképek ma is gyönyörűséggel olvashatók. — Színműveket is írt, de csak egy darabja maradt fenn teljesen, a *Tigris és hiéna*. Jóval többben olvasták és méltányolták kitűnő *Shakespeare-fordítását*, a *Co-riolanust*.

Levelei

közül igen érdekesek az Arany Jánoshoz írottak. Mikor Arany János megnyerte Toldijával a Kiskalud-Társaság jutalmát, Petőfi elolvasta a kéziratot s versben és prózában üdvözölte költőtársát. Ezzel a levelel és Arany János válaszával kezdődött a két költő barátsága. 1847 júniusában személyesen is megismerték egymást. Levelezésük közvetlen bepillantást enged magánéletükbe, gondolkodásukba és irodalmi terveikbe.

Szellemi hagyatéka

Petőfi Sándor huszonhat és fél éve; élt, de ez a rövid életpálya elég volt arra, hogy megbecsülhetetlen szellemi kincset hagyjon maga után. Irodalmunk nagyon sokat köszön Petőfi Sándornak. Legnagyobb lírikusunk: új tárgykört és új hangot teremtett. Eredetisége szintoly bámulatos, mint termékenysége; művésziessége éppen olyan lebilincselő, mint világossága. Költeményeit mindenki könnyedén megértheti, pedig az érzelm legegyszerűbb kifejezéséül a gondolatok legfenségebb szárnyalásáig minden hang megszólalt lantján. Hozzá fogható lírikus kevés akad a világ-irodalom vezető szellemei között.

Szülőföldemen*)

Itt születtem én ezen a tájon,
Az alföldi szép nagy rónaságon.
Ez a város születésem helye,
Mintha dajkam dalával vón tele,
Most is hallok e dal, elhangzott bár:
„Cserebogár, sárga cserebogár!”

Ugy mentem el innen, mint kis gyermek,
És mint meglelt ember, úgy jöttem meg.
Hej,h, azóta husz esztendő telt el,
Megrakodva buvjal és örömmel...
Husz esztendő... az idő, hogy eljár!
„Cserebogár, sárga cserebogár!”

Hol vagytok, ti régi játszótársak?
Közületek csak egyet is lássak!
Foglaljatok helyet itt mellettem,
Hadd felejtsem el, hogy férfi lettem.
Hogy vállamon huszonöt év van már...
„Cserebogár, sárga cserebogár!”

Mint nyugtalan madár az ágakon,
Helyrül-helyre röpköd gondolatom,
Szedegeti a sok szép emléket,
Mint a méh a virágról a mézet;
Minden régi kedves helyet bejár...
„Cserebogár, sárga cserebogár!”

Gyermek vagyok, gyermek lettem újra,
Lovagolok fűzfásipót fujva,
Lovagolok szilaj nádparipán,
Vályuhoz mék, lovam inni kíván.
Megítatom, gyi lovam, gyi Betyár...
„Cserebogár, sárga cserebogár!”

Megkondul az esteli hárangszó.
Kifáradt már a lovas és a ló,
Haza megyek, ötébe vesz dajkam,
Az altató nóta hangzik ajkán,
Hallgatom s fél álomban vagyok már...
„Cserebogár, sárga cserebogár!”

(Félegyháza)

*) Petőfi Kiskőrösön született ugyan, de azért, mint e költeményből látni, Félegyházát tekintette születési helyének, mert szülői csakhamar ideköltöztek s legrégebb, legkedvesebb emlékei a költőnek e városhoz fűződtek. Petőfi hat éves koráig maradt Félegyházán. Husz esztendővel később, 1838 nyarán járt ismét a Kiskunságon és akkor írta „Szülőföldemen” című költeményét.

Petőfi nemcsak a mienk, hanem Petőfi

az egész emberiségé.

Nincs még magyar költő, akit annyira ismernének külföldön, mint Petőfit. Van olyan költeménye, melyet több, mint negyven nyelvre lefordítottak. (Reszket a bokor.)

Ennek a versnek első fordításai már Petőfi életében megjelentek.

Dal- és kórusirodalmunkban Petőfi a legsűrűbben megzenésített, legtöbbet szereplő szövegek költője: mintegy 203 költeményére írt zenét 183 komponista, többek között Liszt Ferenc, Egressy Béni, Erkel Ferenc és Hubay Jenő is.

A költő magánélete

mindig érdekelte az embereket. Petőfi életének újszólván minden mozzanatára fényt vetnek írásai. Rajongója a természet szépségeinek, meleg kedélyű hol lobbanékony, hol értelmes, de mindig őszinte lélek; az eszme hirdetésében kemény, férfias. Ez jellemezte magánéletét is. Szeretett utazni, világot látni. Rövid pályafutása alatt sok helyt megfordult. Szerette a társaságot, de a magányt is. Társaságban vig kedélyű, szellemes társalgó. Szívesen szaval verseiből. Magányában a természettel beszélget, emlékeit idézi. Érzelmű világa gazdag. Egyén; boldogságát nem titkolja, amikor Szendrey Julia kezét elnyeri. S amikor megszületik fia, Zoltán, érzé, hogy ez nemcsak saját életében jelent fordulópontot, de a szülői legnagyobb boldogsága is. A két öreg minék is örülhetne jobban ezen a világon, mint a kis unokának. Életük továbbfolytatója a kis Zoltán... és továbbfolytatója, a természet örök törvényei szerint, annak az életnek, melyre oly korán tett pontot végzete a fejéregyházi sikon. Petőfi

igy emlékezett meg kisljáról és szüleiről:

„Zoltán fiam született 1848 december 15-ikén déli 12 órakor Debrecenben, hol zászlóaljammal feküdtem. Harmadnapos korában megbetegedett; a betegség még inkább elcsigázta a különben is gyenge gyermeket. De csakhamar felgyógyult, s azután szemlélatomást gyarapodott.

Nemsokára megkereszteltetem Zoltánnak, Keresztapja Arany János, a világ egyik legnagyobb költője s legbecsületesebb embere: keresztanyja Arany Jánosné, a mily egyszerű asszony, oly jó feleség és anya.

En is, nőm is végtelenül örültünk fiam születésén, de bizonyára legnagyobb öröme volt ezen az én boldogult jó szülőimnek. Apám ez irta Pestről, december 20-án: „Szeretett gyermekeim! Először is csak állandó jó egészséget kívánok az Istentől szeretett Zoltánomnak és Julis-ká menyemnek és neked, Sándorom. Megkaptam leveledet, lelki örömet érzettem, úgy szinte édes anyád is hogy az

Isten megáldott

a kedves fiúval. Ezután is kívánunk friss egészséget az ártatlan Zoltánnak, hogy nagyra nőjön. Örömben hoztatam egy itcze bort, s poharat emeltem, hogy nekem is lehet unokámról beszélni. Örömben Gyurjának is vettem egy meszely bort, mint régi szolgádnak, fiam. Csókunk szeretet gyermekeim...

Anyám ezt írta e sorok után: „Kedves szerettem, boszássatok meg, hogy az öreg anyyi boldogságot írt. Nagy öröm lepte meg őt, hogy megmaradt életök mind Juliskának, mind Zoltánnak. Kivánnék addig élni, míg az ajkaimhoz szorítanám, és egy meleg csókkal illetném kedves unokámat!”

Szegény anyámnak nem teljesedhetett e kívánsága: meghalt, mielőtt láthatta volna. Csaknem utolsó szava is az volt: „Hát én már nem láthatom az én kedves kis unokámat!”

Apám a téj folytán egyszer Debrecenbe szökött, s ott látta Zoltánt, s határtalan gyönyöre telt benne. Onnan visszament ismét Pestre, s nemsokára bekövetkezett haláláig beszédeknek kedvenc tárgya volt unokája, s halálós alkalmán, mikor már beszélni nem tudott, kárjait úgy mozgatta, minth: kis gyermeket ringatna, ezzel akarván tudtára adni anyámnak, hogy a kis unokáról gondolkodik.

Oh fiam, ha felnősz, légy tisztellel és szeretettel e két szent öreg emléke iránt, kik engemet oly végtelenül szerettek, s kik tégedet is, há meg nem haltak vala, oly végtelenül szerettek volna, mint csak szerethet anyád és apád!...”

SZÖVETKEZETI ÉLET

ISKOLASZÖVETKEZETEK

A szövetkezeti könyvelés és a szövetkezet kötelező könyvei

(Folytatás)

Az iskolaszövetkezetek ügykezelésében is fontos szerepet tölt be a könyvelés, akár csak a nagy szövetkezetek vezetésében. A könyvvitel által ismerhető meg ugyanis bármely időben a vagyonösszesség állapota és így jelölhető meg az a mód, amelynek révén a vagyon gyarapítására törekedni lehet. Az észszerű gazdálkodásra való nevelésnek egyik feltétele tehát a könyvelés módjának megismertetése. Kettős célja van ebből kifolyólag az iskolaszövetkezet könyvelésének: nyilvántartani ezen kis vagyongözösség anyagi helyzetét és megismertetni a kis szövetkezet tagjait a könyvelés elemeire. Megismerni a kicsiny szövetkezet anyagi gyarapodásának útját és megismertetni a holnap emberét, hogy ilyen feljegyzések segítségével kezelhesse majd a magánvagyonát is. Mindezt elérheti az iskolaszövetkezet, ha ebben is a nagy szövetkezetek munkamódszert követi és ha a tanulók, bár kicsinyben is, de azoknak az üzleti könyveknek a vezetését tanulják meg, a mit a nagy szövetkezetek részére a törvények előírnak.

Az iskolaszövetkezet könyvelése

kizárólag csak aszerint vezethető, amint a nagy szövetkezetek is azt mindenütt vezetik: a kettős könyvvitel rendszere szerint. A nagy szövetkezetek kettős könyvviteli rendszere szerint az iskolaszövetkezetek ugyanolyan beosztású és vonalozású, de költségmegtakarítás céljából olcsóbb könyvelési könyvekbe vezetik feljegyzéseiket. E könyvelési könyvek a Hangya Szövetkezeti Szövetségénél szerezhetők be.

A nagy szövetkezetek könyvelését mindenben követve, azok számára előírt kötelező könyveket vezetik az iskolaszövetkezetek is. Ezek: a napló, vagy napló-főkönyv, tagsági törzskönyv, leltárkönyv, közgyűlési, igazgatósági, felügyelőbizottsági jegyzőkönyvek. Továbbá vezetnek azokat a könyveket, amelyeket a nagy szövetkezetek részére ügyviteli körük, mint seedkönyveket megkíván, úgymint: a raktárkönyv, boltoskönyv, pénztárkönyv, folyószámlakönyv s betétnyilvántartási könyv.

A szövetkezet kötelező könyvei

közül első a napló-főkönyv. A napló a könyvelésnek első és legfontosabb üzleti könyve, amelybe időbeli sorrendben feljegyzik a vállalat vagyonrészének változásában bekövetkező összes üzleti eseményeket. Egy-egy üzleteseménynek a könyvelés szabályai szerint az üzleti könyvekbe való feljegyzését tételnek mondjuk. Az üzleteseményeknek a naplóba való feljegyzése által azonban csak a tételnek időrendi elszámolását nyerjük. Abból a célból, hogy a vagyonban beálló változásokat számszerűleg s pedig külön-külön is, vagyonrészekenként bármikor tisztán láthassuk, egy másik könyvre is szükség van és ez a főkönyv. A főkönyvben a tiszta vagyon és vagyon-

részeknek külön-külön álló kimutatásai, az úgynevezett számlái vannak. A vagyonrészekben beálló változások, azok növekedéséből vagy csökkenésükből áll és nyomban el is könyveljük azokat az időpont megjelölésével, mint megtörtént üzleteseményeket, először a naplóba, azután a főkönyvbe az illető számlán.

Az üzleti eseményeknek először a naplókönyvbe, azután pedig a főkönyvbe való szabályos bevezetése kellő figyelmet és biztos hozzáértést kíván. Eppen ennek megkönnyítése végett is, de főképpen a gyors áttekinthetőség előnye miatt igen gyakran a naplót és a főkönyvet egyesítve vezetik és ez

a napló-főkönyv

Fogyasztási szövetkezeteink mindenütt, a többi szövetkezeteink egyrésze, a kereskedelmi és ipari vállalatok jórésze könyvelésükben a napló-főkönyvet használják. Tekintve iskolaszövetkezeteink fogyasztási jellegét, az iskolaszövetkezetek is könyvelésükben napló-főkönyvet használnak.

A napló-főkönyv — amerikai naplónak is nevezik — két részre oszlik: a tulajdonképeni naplóra és a főkönyv egymás mellé helyezett számláira. A főkönyvi rész ismét két oldalra oszlik: tartozik és követel oldalakra.

A napló-főkönyv megnyitását az ujonnan alakult iskolaszövetkezeteknél a tagok üzletrészbefizetései képezik. Minden tanuló befizetése külön tételbe könyvelendő el a napló-főkönyvbe azért, hogy a szövetkezet ezen legfontosabb könyvéből évek múltán is teljes biztonsággal megállapítható legyen az illető tagsági joga, valamint befizetett üzletrészeinek összege.

Évközben, ha az üzletmenet eredményességéről akarunk meggyőződni, vagy évrázultakor a napló-főkönyv, valamint a szövetkezet birtokában levő értékek pontos felleltározása, felbecsülése alapján elkészítjük a napló-főkönyv alapján a záró kimutatást.

A szövetkezet második kötelező könyve

a leltárkönyv

amelybe a vállalat alapításakor és azután minden üzleti év zárlatkor teljes részletességgel felsoroltatnak a vállalat leltározással, vagyonbecsléssel és az üzleti könyvek zárása alapján megállapított vagyon-tételei és teher-tételei. Ugy a vagyon, mint a teher teljes részletességben tételként veendő fel, bejegyezve a leltárkönyvbe azon hivatkozási jeleket és számokat, amelyek alapján a beírások helyessége később is ellenőrizhető. A leltárkönyv másban foglalja a vagyonrészek sorszámozatát, az árak egyenlőségét és mennyiségét, a vagyonrész megnevezését, az egyes árak az összeget, a vagyon és teher végsőösszegeit az egybevetésnél a felesleg vagy veszteség összeget.

A leltár három részből áll: I. A vagyon magában foglalja a vállalat tulajdonát képező összes értékeket, készpénzkészletét, árukészleteit, a folyószámlai követeléseit, értékpapirokat, berendezéseket, ingatlan, harmadik személyeknek a vállalattal szemben fenálló követeléseit II. A teher felsorolja a vállalatnak alapítókéjét, tartalékjait és az összes tartozását. III. Az egybevetés a vagyonnak és tehernek összehasonlítása által megállapítja a vállalatnak az üzleti év kezdetétől a zárás napjáig terjedő időben elért üzleteredményt, feleslegét vagy veszteségét.

Harmadik kötelező könyv

a tagsági törzskönyv

amely a szövetkezeti tagok üzletrész befizetéseinek nyilvántartására szolgál és kötelező üzleti könyv. Ez tartalmazza minden tagnak törzskönyvi sorsszámát, a családji keresztnevét lakhelyét, a szövetkezeti tagsággal való jóváhagyási keltét, a lejegyzett üzletrészek darabszámát és összegét, a befizetett összeget, a visszavont üzletrészek darabszámát és összegét, a kivett összegeket, a be- és kifizetések keltét és napló-főkönyvi hivatkozásait.

Végül a szövetkezetek üléseiről jegyzőkönyvet kötelesek készíteni, amely magában foglalja a gyűlés lefolyását és a hozott határozatokat.

(Folytatjuk)

SZÖVETKEZETI HIREK

A Szövetkezés július 15-iki számában „Az emlékezet szárnyán” című cikkben kegyelettel emlékeznek meg dr. Drexler Béla, a Hangya Központ nagynevű volt elnökéről, halála ötödik évfordulójának alkalmából. A fogyasztási, hitel és kisipari szövetkezetek című cikk és tanítóképző intézeteinkben folyó szövetkezeti nevelő munka szakszerű végzését igazolja. Ezenkívül még számos cikk, értékes hirtanyag és a szövetkezeti ügyvezetéssel kapcsolatos rendeletek és törvények ismertetése egészíti ki a lapot.

Uj szövetkezet Eszéken. Ebben a városban megalakult a horvátországi német repülő és feldolgozó szövetkezet.

A Budapesti Központi Bevásárló Szövetkezet Csoportján 2000—2200 sertést befogadó hizlalótelepet létesít, amely mellé az elhullott állatokat feldolgozó üzemet és bétlítettőt is felállítanak. A szövetkezet még fátalpat készítő üzemet felállítását is tervezi.

A Te boltodban vásárolsz ugye? Hangya-testvér!

„FURNICA-HANGYA”

Fogyasztási Szövetkezet
Tîmisoara II., Piața Traian 8
Üzletrész-jegyzés ugyanott!

Szövetkezeti lexikon:

A szövetkezeti szövetségek

A szövetkezeti szövetség, a szövetkezetek szövetsége. A szövetkezetek nagyban való árubeszerzésére, nyers, anyaggal való közös ellátására, a termelt javak együttes értékesítésére, a szükséges tőkével való ellátására társulnak, szövetkeznek szövetségbe tömörülnek, amelyek azután éppen úgy szolgálják csatlakozott szövetkezetek érdekeit, mint az egyes szövetkezetek a saját tagjaikat.

Az egyes szövetkezetek eredményes működése nagyban függ a felettes erősebb, nagyobb kiterjedésű szövetkezeti szervezetbe való tömörüléstől. Egységszövetkezeti szervezet pedig szövetkezeti szövetség nélkül el sem képzelhető.

Mint a szövetkezetek, úgy a szövetség is alapszabály szerint a szövetkezeti törvény keretein belül működik és ügyvitel a szövetkezetekéhez szintén hasonló, auktól csak nagyobb méreteiben különbözik.

A szövetségek létrejöhetnek egy vagy több megyében, egy országrész területén működő összes vagy csak azonos fajta szövetkezetek tömörüléséből. A szövetkezeti szervekhez annál határozottabb, minél többféle érdek köti össze az egyes szövetkezeteket. Ezek az érdekek a szövetkezeti szellemhez híven nemcsak anyagiakból, hanem az erkölcsi erők is eredhetnek. Ilyen erkölcsi erők hatása folytán jött létre a romániai magyar szövetkezetek szövetsége, amelynek központja Aiud-Nagyenyeden van. A Hangya szövetség a romániai magyar szövetkezeti mozgalomnak nemcsak gazdasági érdekképviseletét szolgálja, hanem annak technikai irányítását és erkölcsi érdekvédelmét is.

Még egy üzletrészt

jegyezzünk, hogy a többi városrészek is lehessen egy-egy „HANGYA”-boltja

„FURNICA-HANGYA”

Fogyasztási Szövetkezet 1. sz. fiókja,
Tîmisoara-Temesvár II., Piața Traian 8
Telefon 40-18

„CORVIN” Hitelszövetkezet

tagjának, betétesének lenni, népi kötelesség

Még ma iratkozz be!

Készpénzed pedig betétképen kamatol a „Corvin” Hitelszövetkezetnél helyezd el! Gondolj arra, hogy a te tagjadból és betétedből — amely neked jövedelmez is — támogatjuk otos kölcsönrel tagtestvéreidet ma enge, holnap esetleg már teged is. „Corvin” tagja nincs elhagya va megszorult helyzetben! Gondolj jövődre és takarékoskodj! Tagjelvételei és beiratási helyek: Hétköznap d. e. 9—13 óra között a Magyar Házban levő irodában, Vasárnap d. e. 10—12 óra között: I. herületben Piata Traian-teren, Nenadovics házban, Gradiel-trafik. III. kerületben Kiefer, volt Novotny-vendéglő. IV. ker. ben Kovatz, volt Potylen-vendéglő. V. kerületben (Mehala), Boulevard Hasden 16 szám.

Legkevesebb tagsági díj 1000 lei (2 dr. b. üzletrész) fizethető részletekben is és hetenként is, 100 hétaiat, beiratási díj 5 lei üzletrészenként

Megjegy: a nyit érsz, amennyit érte teljesítés

GYERMEK VILÁG

Szalay László:

Nagyapám gyűrűi

Nyári vakációban történt, künn a tanyán... A nagyapám ebéd után ijedten kapott a kezéhez: — Jó Isten!... hol a jegygyűrűm?!...

— Látja, látja — mondta panaszosan az édesanyám —, kilenc darabból ez volt az utolsó gyűrűje és ezt is elvesztette!...

— Hát osztán? — hörrent föl az öreg —, Szuhay mind a kilencet megtalálta, ott van valamennyi a vitrinben, lakat alatt!...

— Igen, igen, de kérdés, hogy ezt megtalálja-e? — aggódott édesanyám.

Jött nagy sietve a jó öreg Szuhay:

— Igaz, hogy a karikagyűrűjét elvesztette?!

— Igaz... — Hujnye, azt a!... Aztán hol?...

— Ha én azt tudnám... — Még azt se tudja?!... Hát hol bóklászott délelőtt?

— Segítettem a cigányoknak vályogot vetni... Kitört a kacagás.

— Aztán bekeverte sárral a kezét, igaz-e?...

— Igaz... — Aztán hol mosta meg?...

Nagyapám a homlokára csapott:

— Most már tudok mindent: ahogy jöttem ebédelni, az itató kútnál mostam meg a kezem, a vályuban, de előbb letettem a gyűrűt a vályu szélére!...

— És ott is felejtette!

— Igen... — Hamar menjen valaki és nézze meg azt a gyűrűt, hogy ott van-e?

Hát nem volt ott... Most aztán elkezdődött a hajszja a gyűrű után... A nagyapám ki akarta hívni a csendbiztost a pandurokkal, hogy tartsanak kutatást mindenkinél, — de öreg Szuhay leintette:

— Nem használ az semmit!

— Pát akkor mit csináljunk?

— Még nem tudom, de majd csak kitalálok valamit...

Másnap délelőtt úgy tíz-tizenegy óra körül kitalagott öreg Szuhay bácsi az itatókúthoz és attól olyan ötven-hatvan lépésre lehevert az árokparton, rágyújtott és elkezdett szemlélődni...

— Telt, múlt az idő, a jószág az ácsi réteket legelte, nem volt szükség az itatásra... Ember meg egyetlen lélek se jelentkezett, csak egy szarka érkezett, úgy ebédájában, valahonnét a tabdi nagyerdő felől...

Ráröpült a hóhortos ugra-bugra madár az itatóvályu szélére és behajolva, nagyot ivott... Majd körülugrálta a vályu szélét, csörgött egy keveset, aztán nagyot rugott magán és elröpült.

Szuhay még várt egy keveset, aztán kiverte a pipát, zsebredugta és maga is visszaballagott, — de másnap délelőtt megint csak kikocogott...

Várt türelmesen, szívtva a pipát, nézelődött, — de megint csak nem történt semmi, éppen csak hogy a szarka jelentkezett.

Jött pontosan ebéddőn... Ivott a vályuból... Tancolt, meg csörgött egy keveset, — azzal elröpült...

Mondja délután Szuhay a kocsisnak:

— Pista te, nyergeld meg a Dámát!... Bemegy a városba, aztán veszel a bazárosnál egy réz karikagyűrűt!...

Harmadnap délelőtt, Szuhay megint csak odament a vályuhoz. Letette a szélére a fényes rézgyűrűt...

Ahogy közelgett a dél, a szomjas szarka megint előkerült, ivott, körülugrálta a vályu szélén s ahogy a gyűrűt meglátta, örömeinek hangos csörgéssel adott kifejezést, majd a gyűrűt a csőrébe kapta és elröpült...

Este maga elé idézett bennünket, diákgerekeket öreg Szuhay Mihály.

— Hadd hallom, ki tud közületek a legjobban fára mászni?

— Mind a hárman tudunk... — Hát csak azért, mert a nagyapa gyűrűjét nyilván egy szarka vitte el, — annak a fészkből kell azt elhozni...

Nagyot néztünk... — Aztán hol van az a szarka?

— Az?... Hát csak valahol itt, a tabdi renga-
teg erdőben!...

— De hisz van ott szarka ezer is!...

— Ezer?... Akkor még nagyon jó vóna!... Tízezer!...

— Dehát akkor hát, hogy találjuk meg éppen azt a bizonyosat, amelyik a gyűrűt ellopta!...

— Majd megmutatom én!

Másnap, ahogy fölszáradt a harmat, utnak eredtünk a tabdi nagy kerek erdőbe... Elöl, gamós botjára támaszkodva az öreg, a sarkában meg mi, hárman gyerekek.

Először az itatóhoz mentünk, onnan meg a legelőn által az erdőhöz... Megkeresni tízezer szarka közül azt a bizonyosat...

— Pontosan a csengődi torony irányában kell mennünk, mert hogy úgy röpi minden nap vissza az erdőbe a szarka!...

Mikor elértük az erdőt, megint megszólalt:

— Nem kell tulságosan zörögni, nehogy elriaszuk a madarat!... Ambár a tojáson üő szárnyas nem szívesen röpi föl, csak ha a fát megrugják alatta!...

— Hát tojáson ül?

— Csakis!...

— Hogy tudja?...

— Könnyen... Mert ha nem ülne tojáson, akkor egész nap röpdösne, aztán mindig máshol inna... De ez mindennap hozzánk jár inni, ami mutatja, hogy egész nap egyhelyt tartózkodik!

Csodálkozva néztünk egymásra: micsoda éles esze van!...

Már bent jártunk jól az erdőben, úgy, hogy az irányt jelző csengődi toronyt nem láthatuk...

— Hogy tudja tartani a helyes irányt, Mihály bácsi!...

Mosolygott...

— Arra ügyelek, hogy a Nap pont a hátam közepét süsse!...

Előttünk is, meg jobbról is, balról is, a fákon fészkek feketedtek... De az öreg csak elhaladt közöttük, megállás nélkül, rendületlenül...

— Ezek mind varju, meg vércse fészkek!...

— Honnét tudja?...

— Onnét, hogy njncsenek befedve!... Mert a

szarka befedi a fészket, targallyal, papirossal, meg ronggyal, hogy a varju, meg a vércse ne tudjon a tojáshoz, meg a kicsinyre lecsapni, Pedig hát nem lenne kár érte, pusztítani is kéne, mert káros madár. A kisesírkét is elragadja...

Egyik csodálkozásból a másikba estünk...

— Nézze, Mihály bácsi, ott egy szarkafészkek, be van fődve!...

— Az a, csak éppen a szarka hiányzik belőle!

— Hiányzik?... Hát azt meg honnét tudja?

— Ejnye már! Hát a szarkának hossza a farka, kinyulik a fészkből, — ebből meg nem nyulik ki onnét!...

Szörnyűség, mi mindent tud ez az öreg ember!...

— No most aztán vigyázzatok, mert valahol itt ereszkedett le!...

Lábujjhegyen jártunk, lassan, óvatosan...

Egyszer csak az öreg két társamat magához intette és fölmutatott egy sűrű vadkörtefára. Ott feketedett alig láthatólag a szarkafészkek, benne a hosszú farku madárral...

— Nyilván ez lesz az. Menjetek a fához és rugjátok meg!

A szarka erre kirugta magát a fészkből és elröpült...

— Te másszál most fel a fára!... — intett nekem az öreg. Szótfogadtam...

A fészekben ott volt mind a két gyűrű, a tojások között...

No, volt öröm, amikor Szuhay bácsi átadta otthon nagyapámnak a két karikagyűrűt.

Szegény öreg nagyapám az egyiket az ujjára húzta — a rézgyűrű volt —, a másikat meg odadta mindjárt az édesanyámnak:

— Tedd oda, édes leányom a többi mellé az üveges szekrénybe. Ott elgyönyörködhetem bennük, amíg Isten éltet. Azután pedig legyen ez a kilenc aranygyűrű a kilenc unokámé. Mas örökséget úgy sem hagyhatok rájuk...

Nagyapám gyűrűi közül én ezt a kilencediket, a jegygyűrűt örököltem, amelyet én emeltem ki a tolvaj szarka tojáshoz. Nem is hagyhatott volna rám ennél szebb és drágább örökséget!...

Jucika tündérorszámban

Lakodalmot készült szép tündérorszámban.

Nem jár már Jucika sokáig partában.

Megkérte a kezét a tündérr királyfi.

Lesz is nagy vigalom, meglátja a kárki.

Van nagy sütés-főzés, készíti a sok torta,

Szakácsnak cukrásznak van ám most sok dolga.

Tündérujjak függön varrnak és himeznek,

Nagy a keletje most esikének, sejemnek.

Tíz tündér ruhát varr a kis menyasszonynak,

Tíz meg virágot szed menyasszony-csokornak.

Sok szép muszlint hoznak többen a raktárból,

Abból készült a szép menyasszonyi fátyol.

Van közte a színnek sokféle fátyla,

De kell is mind ám a sokféle ruhára.

Száz kis tündér készíti nyoszolyáknak,

Ezek mind egy szájig rózsaszínben járnak.

A többi olyan lesz, mint egy farka álom,

Nem lesz ilyen noma hetedhét országban.

De ha van valahol... Szegények egymásnak...

Se vége se hossza a lótás-futásnak!

Próbálni kellene Jucika ruháját,

Csak hát most egyszerre sehoisem találják...

Egész nap láttuk őt! Hova tűnt el mostan?

Fent nincs a kastélyban... és lent sincs a parkban!

Tündérországot bár össze-vissza járkál,

A kicsi menyasszonyt sehoisem találják.

Nagy a riadatom a tündérseregbe,

Hova tűnhetett el? Nem fér a fejekbe...

Nagy a sirás-rivás szép tündérorszámba?

A huncut Jucika bajt csinált, hiába...

Kiszökött titokban amikor nem látták.

Kis játszótársai kint a réten várták.

Keresi, keresi most a szép királyfi,

Keressétek ti is! Ki fog rátalálni?

Bárki legyen is az jó dolga lesz tudom.

Legtöbbet ehetik majd a lakodalmon.

Királyfi hajára azt fogja tölteni,

Aki a kis Jucit nyomára vezet.

Keresse hát ki-ti Jucikát — álmában,

Hisz' álmában járt ő is — szén tündérorszámban...

GABRIEL GEZA (Arad)

ARAD

KERT, ARAD

TELEFON 24-45

Előadások

3, 5, 7, 10 és este

9:30-kor akertben

EGYETLEN NYÁRI SZÓRAKOZÓHELY ARADON

MA! ANN SHERIDAN a Hollywood-i „tökéletes Sláger! szépségverseny“ első helyezettje Sláger! Sláger!

Angyal vagy

című filmjében

SPORTESEMÉNYEK

Ma Bucurestiben

Bécs—Bucuresti városok közötti válogatott labdarugó mérkőzés

A Bucuresti—Bécs válogatott labdarugó csapatai közötti mérkőzésre a futballszevetség összeállította a válogatott jelöltek keretét, amelyből a bécsiek ellen játszó csapat tagjait kijelölik. A keretnek a következők a tagjai: David, Sadovski, Cristea, Ghiuritan, Moldoveanu, Negrescu, Simatoc, Dragan, Anghelescu, Wetzler III, Constantin-Grecu, Ene, Radu

Florian, Marian, Mihailescu, Sonny Niculescu, Filotti és Bogdan. A mai mérkőzést felhasználva a román szövetség azt fogja javasolni, hogy rendszeresítsék ezt a találkozót olyképpen, hogy évente játszanak két Bécs—Bucuresti válogatott mérkőzést. A küzdelem állandósítása érdekében a szövetség értékes kupát is felajánl.

Timisoara-Temesvár mai sportműsora

Ma délután a Banatul-pályán hármas labdarugó mérkőzés lesz. A műsor Timisoara-Temesvár és Resita-Resica ifjúsági válogatott csapatainak Unirea-kupa mérkőzésével kezdődik háromnegyed négy órakor. Utána félhat órai kezdettel a CFR és Chinezul-CAMT öregfiúk a volt válogatottakkal játszanak, majd félhat

órai kezdettel a CFR—Chinezul-CAMT vegyes az Electrica—Ripensia vegyes csapattal játszik válogatott rostmérkőzést.

Ugyancsak ma délelőtt 9 órai és délután 4 órai kezdettel a Rapid pályáján népesnek ígérkező atlétikai verseny lesz a Német Népcsoport, az UDR, Electrica és a CFR atlétáinak részvételével.

Az ideai legjobb német és magyar atlétikai eredmények egymás mellett

Amíg Európa atlétikájában a békében élő Svédország áll az első helyen, addig Németország a jelenlegi eredmények alapján az olaszok után a magyarokkal együtt a harmadik és negyedik helyre került. Sőt pillanatnyilag magyarok vannak előnyben. Ha a két utóbbi ország ideai legjobb eredményeit állítjuk egymás mellé, úgy a következő képet

100 m: 10.5 Lehmann, 10.5 Mellerowitz — 10.6 Solymosi, 10.8 Csányi. — 200 m: 21.7 Mellerowitz, 22.1 Sonntag — 22 Solymosi, 22.5 Csányi. — 400 m: 49.8 Seibert, 49.9 Linnhoff — 49.9 Marosi, 50.2 Vadas. — 800 m: 1:55.6 Kajndl, 1:56.2 Seibert — 1:55.5 Marosi, 1:56.2 Kiss. — 1500 m: 3:56.2 Kajndl, 4:03 Hochgeschwurz — 3:55.2 Iglói, 3:57 Szabó. — 5000 m: 15:07.1 Seidenschur, 15:26.2 Eberlein — 14:40.6 Szilágyi, 14:40.6 Németh. — 10.000 m: 32:25.4 Timm, 32:43.6 Ostertig — 31:09.6 Kelen, 31:58 Szilágyi. — 110 m gát: 15.5 Kumpmann, 15.6 Zepernick — 15 Hidas, 15.2 Dr. Szabó. — 400 m gát: 54.6 Fromme, 55 Seibert — 55.8 Kiss, 56.8 Polgár. — Magasugrás: 193 Linghoff, 192 Nacke — 180 Szánthó, 180 Tordai. — Távolugrás: 722 Schwenke, 717 Wagemann — 737 Levente, 720 Vermes. — Rudugrás: 390 Stührck, 390 Glötzner — 404 Kovács, 380 Zsuffka. — Súlylökés: 14.86 Bongor, 14.74 Lampert — 14.94 Horváth, 14.46 Németh. — Dzsokszvetés: 48.03 Wotapek, 45.47 Kronenberg — 48.59 Horváth 46.72 emecz. — Gerejyhajtás: 69.35 Pektor, 61.4 Blüsse — 70.73 Várszegi, 64.30 Csányi. — Kalapács hajtás: 57.70 Storch, 57.68 Lutz — 51.63 Német 48.40 Biró.

Uj távgyalogó világcsúcseredmény

Stockholmból jelentik, hogy a svéd Mihaelson új világcsúcseredményt állított fel a husz kilométeres távgyalogásban. A versenyző ezt a távot a stadionban egy óra 32 perc és 28 másodperc alatt tette meg.

A MAC atlétikai versenyének második napi eredményei

A MAC Hősök-Emlékversenyének második napi eredményei a következők:

Magasugrás: 1. Tordai FTC 182, 2. Szombathy LASE 175, 200 m: Gyenes MAC 22.3, 2. Marjai 22.4 mp. Hármasugrás: 1. Dusnoki MAC 14.14, 2. Somogyi 13.48. 3000 m akadályfutás: Farkas Testv. 9:37, 2. Dvorniczky MAC 10:26.2. 800 m: 1. Iglói MAC 1:55.8, 2. Marosi Testv. 1:56.6, 3. Kiss KAC 1:57.4, 4. Hires UTE 1:57.6, a nap legszebb versenye. Diszkoszvetés: Kulitz BBTE 45.90, 2. Tóth BBTE 41.62. 15×400 m. váltó: 1. MAC 13:34.2 2. BBTE 14:03.8, 3. UTE 14:04.8.

A pontversenyt a MAC nyerte 30 ponttal, a második és harmadik helyet holtversenyben a LASE és a BBTE foglalta el egyformán 11—11 ponttal.

Sport hírek mindenfelől

Asbóth József, Európa legjobb teniszezője a svéd király meghívására elutazott Svédországba, ahol néhány versenyen vesz részt.

A magyar Országos Sport Központ augusztus 5-ig adott időt az egyesületeknek, hogy tagjaik származását igazolják. Amennyiben valamely egyesület eddig az időpontig nem tesz eleget ennek a felszólításnak, úgy ettől kezdve felfüggesztés alatt áll és versenyzőit valamint játékosait augusztus 6-ával azonnali hatállyal más egyesületek számára igazolhatják.

GUNDER HÄGG,

a fiatal svéd világrekorder, aki gyors egymásutánban elért világcsúcseredményeivel igazolta, hogy jelenleg a világ legjobb hosszútávfutója. Ez a kép a svéd csodafutót a két mérföldes versenyen mutatja, ahol Andersson husz méterrel verve, új világcsúcseredményt futott.

A mai hannoveri jubileumi nemzei közti uszóversenyen a magyar és német uszókön kívül spanyolok is részt vesznek.

A Ruder Club Zürich a svájci evezős bajnokságok során nem kevesebb mint hat bajnokságot szerzett.

Az uszásban Budapest bajnokai az idén a következők: 100 m gyors: Tátoš FTC 59.8. — 400 m gyors: Tátoš 4:54.4. — 100 m hát: Galambos UTE 1:13.4. — 200 m mell: Szegedi BSE 2:51.8. — 4x100 gyorsváltó: MAC 4:14.8. — Müugrás: Hídvégi MAC 130.64. — Teronyugrás: Kovács WMTK 114.2. — Hölgyeknél: 100 m gyors: Novák MUE 1:13.4. — 400 m gyors: Novák MUE 5:57.6. — 100 m hát: Novák 1:21.6. — 200 m mell: Somhegyi Gamma 3:27.8. — Müugrás: Zságot FTC 99.30.

„JÓ HIRT HOZOK!”

Akik augusztus hó 5-től 30-ig az Állami Sorsjáték 5. osztályára sorsjegyet vásárolnak, milliósok lehetnek

Az 5. osztályban van a legtöbb nyereményt tartalmazó szám. Sorsolásra kerül

22.000 nyeremény

174.850.000 lei

értékben

50 vigaszdíj

10.000.000 lei

értékben

Huzások 1942 aug. 5-6-7, 11-12 13,
16-17 18, 20 21-22, 25-26-27 és 30-án

Az **Állami Sorsjáték**
5. osztályának huzása

Rádió

VASÁRNAP, JULIUS 26

București: 7.50 Katonai rádióposta, 8.55 Hírek, hanglemezek, 9.30 Istentisztelet közvetítése, 12.30 Zenekari hangverseny, 12.50 Hanglemezek, 13.50 Német nyelvű hírek, 14. Rádióhíradó, 14.20 Hanglemezek, 14.30 Sebesültek órája, 15.30 A falu órája, 16.30 Munkás-műsor, 18 Hanglemezek, 19 Hanglemezek, 19.15 Tarka zene, 19.50 Bécsi dalok, 20 Hírek, 20.10 Hanglemezek, 20.35 Könnyű zene, 20.45 Előadás, 21 Vigjáték előadása, 21.45 Hanglemezek, 22 Hírek, sport, 22.20 Hanglemezek, 23 Tarka könnyű zene.

Radio Moldova: 9.30 Istentisztelet közvetítése, 13 Román zene, 13.20 Hírek, 13.30 Zenekari hangverseny, 14 Hírek, 14.20 A hangverseny folytatása, 14.40 Orvos; tanácsok, 14.50 Dalok, 18.30 Zenekari hangverseny, 19.15 Előadás, 19.30 Hanglemezek, 20 Nyitányok, 20.30 Hírek, 20.40 Keringők, 21 Hanglemezek, 22.20 Jazz-zene.

Budapest I: 8 Hanglemezek, 8.45 Hírek, 10 Református istentisztelet, 11 Egyházi ének és szentbeszéd római katolikus templomból, 12.15 Ifjúsági műsor, 12.55 „Világosság” (felolvasás), 13.10 Szórakoztató zene, 13.45 Hírek, 14 Művészletek, 15 Időszerű gazdasági tanácsadó, 15.45 Vidák József cigányzenekara, 16.40 „Fáy András” (felolvasás), 17 Hírek, 17.20 Rádiózenekar a Szücs énekhármas közreműködésével, 18.10 Illés Endre elbeszélése, 18.30 Zeneképek a gyermekmesék világából, 19 Hírek, 19.20 Regék és mesék Mátyás- király tölgyei alatt, 19.55 Az olasz rádió műsorából, 20.35 „Déliházbasszony (Barsi Ódón egy felvonásos mesejátéka), 21.20 Filmdalok, 21.40 Hírek, 22.15 Szórakoztató zene, 23.25 Magyar nóták hanglemezekről, 24 Hírek.

Budapest II: 11.15 Postászenekar, 12.15 Szalonötös, 15 Táncczene, 18.10 Oláh Ferenc énekszámai, 18.30 Lipcse, a könyvek városa (felolvasás), 18.55 Weidinger Ede szalonzenekara, 19.45 Halász Gyula felolvasása, 20 Hírek, 20.15 Zongoraszámok, 20.40 Govrik Elemér és Horváth Imre verseiből, 21 Részletek Verdi: Trubadur című operájából.

HÉTFŐ, JULIUS 27

București: 6.55 Hírek, hanglemezek, 11.30 Katonai rádióposta, 12.30 Hanglemezek, 12.50 Katonaóra, 13.50 Német nyelvű hírek, 14 Rádióhíradó, 14.20 Hanglemezek, 12.50 Katonaóra, 13.50 Német nyelvű hírek, 14 Rádióhíradó, 14.20 Hanglemezek, 14.30 Sebesültek órája, 18 Hangjáték, 18.25 Zenekari hangverseny énekszámokkal, 19.15 Dalok, 19.50 Német nyelvű hírek, 20 Rádióhíradó, 20.10 Hanglemezek, 20.35 Tarka zene, 20.40 Előadás, 21 Hanglemezek, 22 Hírek, sport, 22.20 Zenés előadás, 23 Könnyű zene hanglemezekről.

Radio Moldova: 13 Hanglemezek, 13.20 Hírek, 13.30 Hanglemezek, 14 Hírek, 14.20 Zenekari hangverseny, 18.30 Hanglemezek, 19 Tiroli zene, 19.15 Előadás, 19.30 Kamarazene, 20 Hanglemezek, 20.30 Hírek, 20.40 Román zene, 21 Operatrészetek, 22 Hírek, 22.20 Hanglemezek.

Budapest I: 6.40 Torna, 7 Hírek, hanglemezek, 10 Hírek, 10.15 Zenekari hangverseny, 11.20 Hanglemezek, 11.40 Felolvasás, 12.10 Szalozene, 12.40 Hírek, 13.30 Bajtársi szolgálat, 14 Hanglemezek, 14.30 Hírek, 15.20 Cigányzene, 16.15 Felolvasás, 16.45 Hírek, 17.15 Táncczene, 18 Felolvasás, 18.30 Szórakoztató zene, 19 Hírek, 19.20 A Bécsi keringő című operett közvetítése, 21.40 Hírek, 22.10 Űzen az otthon, 23 Idegnyelvű hírek, 23.25 Szórakoztató zene, 24 Hírek.

Budapest II: 19 Zenekari hangverseny, 20 Hírek,

20.10 Felolvasás, 20.40 Kamarazene, 21.10 Felolvasás, 21.30 Táncczene.

KEDD, JULIUS 28

București: 6.55 Hírek, hanglemezek, 11.30 Katonai rádióposta, 12.30 Zenekari hangverseny, 12.50 Román-olasz katonaóra, 13.50 Német nyelvű hírek, 14 Rádióhíradó, 14.20 Hanglemezek, 14.30 Sebesültek órája, 15.30 Előadás, 18 Zenekari hangverseny énekszámokkal, 19 Hanglemezek, 19.15 Olaszország órája, 19.50 Német nyelvű hírek, 20 Rádióhíradó, 20.10 Hanglemezek, 20.35 Hanglemezek, 20.40 Előadás, 21 Szimfonikus hangverseny, 22 Hírek, sport, 22.20 Énekhangverseny, 22.40 Hanglemezek, 23 Könnyű zene hanglemezekről.

Radio Moldova: 13 Szórakoztató zene, 13.20 Hírek, 13.30 Román zene, 14 Hírek, 14.20 Hanglemezek, 18.30 Román indulók, 19 Hanglemezek, 19.15 Előadás, 19.30 Dalok, 20 Előadás, 20.15 Harmonikahangverseny, 20.30 Hírek, 20.40 Zenekari hangverseny, 21.10 Ének, 21.30 Zenekari hangverseny, 22 Hírek, 22.20 Könnyű román zene.

Budapest I: 6.40 Torna, 7 Hírek, hanglemezek, 10 Hírek, 10.15 Szórakoztató zene, 11.20 Enek, 11.40 Divattudósító, 12.10 Katonazene, 12.40 Hírek, 13.30 Bajtársi szolgálat, 14 Szalozene, 14.30 Hírek, 15.20 Szórakoztató zene, 16.15 és 16.35 Felolvasás, 16.45 Hírek, 17.15 Felolvasás, 18 Kassa műsorából, 18.25 Felolvasás, 18.50 Versek, 19 Hírek, 19.20 A Karolina, vagy egy szerencsés flótás és G-dur szonáta című két egyfelvonásos vígjáték előadása, 20.10 Zongorahangverseny, 21.20 Felolvasás, 21.40 Hírek, 22.10 Űzen az otthon, 23 Idegnyelvű hírek, 23.25 Filmdalok, 24 Hírek.

Budapest II: 17.15 Ruszin hallgatónak, 18.25 Felolvasás, 19 Táncczene, 20 Hírek, 20.20 Cigányzene, 21 Felolvasás, 23.10 Balettzene.

A timisoarai városi mozik műsora ■ Előadások kezdete 5, 7, 9-kor, Vasár- és ünnepnap d. e. 11 és d. u. 3-kor is

CAPITOL

Egy színészről életéről készített film

Illuzió

Tourjansky rendezésében

Főszerepben: Brigitta Horney és Johannes Heesters
Különleges O. N. C.-híradó, Szabasztopol elfoglalása

THALIA

Egy lány története, aki megszönik, hogy hozzá mehessen ahhoz, akit szeret

A kékszakáll

Lilla Silvi — Umberto Melnati

Különleges O. N. C.-híradó, Szabasztopol elfoglalása

APOLLO

Rindókészültség

Büntügyi regény, melyet átszó a szerelem.
A német tűzérség hősi küzdelme

Heli Finkeneller — Ernst v. Klipstein

Különleges O. N. C.-híradó, Szabasztopol elfoglalása

Apróhirdetések

FIGYELMEZTETÉS. Az apróhirdetések díja előre fizetendő. Gyakran előfordul, hogy hirdetőnk távbeszélőn adják fel apróhirdetéseiket. Tekintettel arra, hogy ilyen esetekben az apróhirdetések számlázása és a hirdetés díj beszedése munkatöbblettel jár, a pénzbeszedő alkalmazása révén költségtöbblettel jár, a nem a feladás alkalmával fizetett apróhirdetések díja a rendes díj kétszerese.

DIJSZABÁS. Alláskeresés rovatban tíz szög tízenöt leí, minden további szó kettő leí. Minden más rovatban tízenöt szög harminc leí, minden további szó három leí. Vastagabb betűvel a díj kétszerese. Jelíges és „Cim a kiadóban” jelzésű hirdetéseknel tíz leí pótdíj fizetendő. Üzleti hirdetések csak keretes hirdetésként vehetők fel.

Alkalmazás

Jólfiző mindenek jó fizetés mellett felvétetik Timisoara-Temesvár, III., Odobescu-utca 13. szám alatti villában. (1911)

Idősebb megbízható mindenek vagy bejárónó, azzonnal felvétetik. Timisoara-Temesvár, Vasile Alexandri-utca 2, III. emelet 8. (1906)

Házmesteri állás kapható azzonnalra magánvillában virágos kerttel. Timisoara-Temesvár III., Bisericii-tér 4. szám, szerb tábornoknál. (1913)

Jól bevezetett vegyi üzem keres árja, katonamentes utazókat Bucovina, Basarabia és Ardeal szász-lakta területeire. Kézszel irt, fényképpel ellátott ajánlatokat igények megjelölésével. Compania Generala de Publicitate, Bucuresti, Dionisie-utca 50. szám továbbít. (3712)

Asztalos azzonnalra keresek. Industria de masini Banateana Timisoara-Temesvár II., Cogalniceanu-utca 8. (1701)

Napszámot, fiatal, azonkivül egy géplakatosat felveszünk. Timisoara-Temesvár, III., Carol-körút 45. (1904)

Árja számlázónót, jól számolót, rendes kézírással, irodai gyakorlattal, aki a postázáshoz is ért, keres nagy vállalat. Ajánlatokat igények megjelölésével továbbít Compania Generala de Publicitate Bucuresti, Dionisie-utca 50. szám. (3714)

Árja tisztviselőt kereskedelemi végzettséggel, irodai gyakorlattal, alkalmaz nagy vállalat. Ajánlatokat továbbít: Compania Generala de Publicitate, Bucuresti, Dionisie-utca 50. szám. (3713)

Bejárónót augusztus elsejére keres Dózsa, Arad, Imparatul Traian-ér 3. szám. (3170)

Tanuló lányokat felveszünk. Nagy Testvérek-varroda, Arad, Josif Vulcan-utca 10. (3187)

Németül beszélő zsidó nőt keresek öt éves kislányom mellé. Cim Reclama Hirdetőben, Arad, Eminescu 8. (3174)

Bejárónó a délelőtti órákra azzonnalra felvétetik. Arad, Saguna-ut 8, Gyermek-kórház mellett. (6090)

Allást keres

Kozmetikusnó több éves gyakorlattal állást keres. Önálló vezetésre alkalmas. Cim Reclama Hirdetőben, Arad, Eminescu 8. (3177)

Volt közigazgatási vezető tisztviselő délutánra állást keres. Cim a Timisoara-Temesvári kiadóban. (5180)

Kezdő román-német gyors- és gépíró azzonnalra állást keres. Beszél bolgáru, magyarul, szerbül is. Cim: Engelman, Timisoara-Temesvár, IV., Bonnaz-utca 4. szám. (1916)

38 éves magyar nő házzvezetőnő állást vállal magános urnál. Cim Reclama hirdetőben, Arad, Eminescu-utca 8. (3153)

Katona mentes szállodaportás állást keres, esetleg elmenne utazónak, vagy más bizalmi állásba is. Ajánlatokat „Portás” jelíge Reclama Hirdetőirodába, Arad, Eminescu 8. (3162)

Lakás

Különbejáratu butorozott szoba a II. kerület központjában, zónában kiadó. Cimeket a Timisoara-Temesvári kiadóba kérek. (5197)

Disztíngvált házaspár, gyermektelen, keres elegáns butorozott földszinti, csendes lakást cserépkályhával, aug. 1-re. Jól fizető, állandó lakó. Cimeket kérek „Disztíngvált” jelíge a Timisoara-Temesvári kiadóba, vagy 23-35 telefonszámra. (1922)

Keresek két szobás lakást, nyugdíjas családnak. Joanovici, Timisoara-Temesvár, II., Baader Henrik 1. szám (1924)

5000 leít fizetek annak, aki szerez egy szobakonyhás lakást az Avram Jancu-téren, vagy annak közelében. Cimeket Reclama Hirdetőben, Arad, Eminescu 8. (3161)

Bucuresti bérház

17.000.000 értékben évi 930.000 jövedelemmel (a 12, 24 és 3. villamosok megállójánál, modern, új épület), üzletekkel és központi fűtéssel, cseréne timisoarai, aradi vagy braşovi bérházzal.

Hatschek, Arad, Carol körút 17. Telefon 16—95

3 személyes család keres két butorozott szobát, fűrdőszobát és konyhahasználatat. Ajánlatokat Semlyén, Timisoara-Temesvár, IV., Carol-körút 6. szám, I. emelet, ajtó 12 címre kérek. (1931)

2 szobás lakást keres gyermektelen házaspár a II. kerületben. Cimeket a Timisoara-Temesvári kiadóba kérek leadni. (1936)

Szobátársnőnek megy idősebb nő Erzsébet, vagy Józsefvárosban nem zónában. Ajánlatokat ármegjelöléssej „Tiszta szoba” jelíge a Timisoara-Temesvári kiadóba kérek. (5181)

Oktatás

Németül tanít legjobb módszer szerint kezdőknek és haladóknak. Cim: Arad, Rusu Sireanu-utca 20. szám. (3146)

Adás-vétel

Bocion, napszobák, kombinált szekrény, matracok, ottománok, Thonet-székek, varrógépek, konyhabutorok, egyes ágyak, szekrények, kombinált szekrények olcsón, kasszák és irodaberendezések stb. olcsón kaphatók Blidariunál, Timisoara IV. kerület Küttl-tér 2, az udvarban. Megvételre keresünk sürgősen teljes lakásberendezéseket, szőnyegeket, varrógépeket stb. Magas árat fizetünk. (3663)

Vaskapu 2.60 m. széles, 2 m. magas, eladó. Timisoara-Temesvár III., Porumbescu-utca 45. szám. (1915)

Veszek 1/4—1 1/4”-ig, 1/2—2” coll-ig Excelsior gázcsoemenetmetszőket. Arad Ep, Radu-utca 19. (3171)

Eladó két ágyra új kézimunka ágyterítő, 3 m. butorszövet sezlonra is alkalmas, cipőjavítógép. Timisoara-Temesvár, III., M. Varlaam-utca 8. (1937)

Kötűnő hegyaljai bor íterje 90 leí. Arad, Grigore Comsa (volt Ioan Calvin-utca) 34. szám. (3167)

Jó állapotban lévő használt díj, ebédő olcsón eladó. Németh Béla, Arad, Saguna-ut 153. (3156)

Eladó 40 drb ártány, 54 koca, 5 drb kan, 8—10 hónapos báznai sertések, részben alkalmasak hizlalásra. Érdeklődni Arad, Mosóty-telep, Gradiste, Petru Rares-utca 85—95, Cotroc Petrunál. (3140)

Világos modern konyhaberendezés eladó. Arad, Cició Pop-utca 10. (3148)

Zeiss punctaj szemüvegek, napvédők, Reiner optikai szaküzletében Aradon, a városi színház mögött. (3043)

A Tempo bizományi üzle: Arad (Fiscner Eliz-palota) ajánl: keleti és belföldi szőnyeget, íróasztalokat, varró- és irógépeket, hálószoza-, ebédlő- és szobatorokat, csillárokat, festményeket, rekamiéket, kasszákat, egyes butorokat. Porcellánok és dísz tárgyak nagy választékban. Veszünk megbízóink részére teljes lakásberendezéseket, modern és antik butort, szőnyeget, ezüstöt, varrógépet, nemes porcellánt. Zálogrédiláját meghosszabbítjuk. Futárunk hetenként kétszer megy Timișoara. **Tempo**, Arad (Fischer Eliz-palota.) Telefon: 19-75. (4028)

Tolókosci betegnek, jó karban, valamint 10. és 12-es szarvasagancs eladó. Gerje Károly, Lugoj-Lugos, V. Mihai-utca 5. szám. (1836)

Vennék kisebb szőlőt, lakható kőházat a Hegyalján. Cim Reclama hirdetőben. Arad, Eminescu-utca 8. (3152)

Eladó szekrények, ágyak, ágybetétek, képrámák, asztalok. Arad, Cjorogari-utca 15. Megtekinthető a házmesternél. (3137)

Zongora, fekete, eredeti, rövid, eladó. Braunstein, Arad, Eminescu 29. (3134)

Malomkövek és eredeti svájci malomszita-sejmek
nagy választékban kaphatók
„ARTEC” R. T.-nál, Tel. Timișoara IV, Str. I. C. Brătianu 13/a

Kombinált polituros szekrény, két szárnyes rekamier, három modern fotel, sötét polituros háló és kombinált ebédlő sürgösen eladó. Gáborné, Timișoara-Temesvár, III., Timotei Cipariu-utca 5. sz. (Mária közelében). (1928)

Családi ház, modern, szép kerttel, eladó. Megtekinthető délelőtt 10 órától, Timișoara-Temesvár, I., Mars-utca 4. szám. Ügynökök kizárva. (1927)

Puch férfitökli jó gumikkal sürgösen eladó. Timișoara-Temesvár, II., Gheorghie Asachi-utca 7. szám. (1932)

Eladó modern gyermekkosci és egy sápad. Timișoara-Temesvár, II., Telegrafulu-utca 3. szám. (3717)

Angora nyulak elutazás miatt sürgösen, olcsón eladók (80 drb), ugyanott egy élelmiszerüzlet berendezés is eladó. Fratelia, VI. utca 38. szám. (1933)

Telket, vagy kisebb házat 120.000 leig megvételre keresek. Cimeket Reclama hirdetőbe, Arad, Eminescu-utca. 8. kérek. (3123)

Hustalan napokon legjobb tanácsadó a Mazdaznan kézikönyvkönyv. Kapható Jachán könyvkereskedésben, Timișoara-Temesvár, ára 38 lej, vidékre 65. (1934)

Eladó önémet háló, nagybőr jégsekrety, kis íróasztal, tükör, olcsó asztal és több tárgy. Timișoara-Temesvár II., Renasterji-utca 2. szám. (1935)

Kombinált szekrény, diófényes rekamier, majd nem új állapotban, ajtó, W. C. fanyancsésze, meg fanyancskánya, új kerek szivattyus kut eladó. Arad, Blanduziei-utca 27. (3182)

Angol malac, 5 drb. hét hónapos, beoltva olcsón eladó. Arad, Simjon Balont-utca 16. (3185)

Eladó jégsekrety, egy személyes rekamié ottomán 3-as pénzsekrety, konyhabutor, zománcozott fűrdőkád és modern gyermekkosci. Timișoara-Temesvár, III., Fröbl-utca 36. szám, II. emelet, ajtó 95. (3715)

Világos barna öltöny, javított állapotban, de még sokáig viselhető, eladó. Timișoara, III., S. Rada Memorandului 4. I. emelet. (1921)

Komplett, modern nagy konyhaberendezés, egészen új, eladó. Ugyanott: 2500 drb. használt kis cserép eladó. Timișoara-Temesvár, III., Iris-utca 15. sz. (1921)

Olcsón eladók: antik szobor, piros szekrény, utazóknak minta bőrönd, teniszütő, prüssel, ládák, képek, villanylámpák és háztartási dolgok. Timișoara-Temesvár, II., Irlanda-utca 7. szám. (1914)

Egy önémet háló ágybetéttel, dzsesz-dob, ruhamángorló, ruhaprés, bicikli, asztal, Aragáz és Petrolux-lámpa olcsón eladó. Timișoara-Temesvár, IV., Dimiriie Sturza-utca 56. szám, ajtó 20. (1920)

Modern kaukázusi diófurniós ebédlő, prima kivitelben és teniszütő prüssel eladó. Timișoara-Temesvár, telefon 16-13. (1926)

Női biciklit keresek kifogástalan állapotban, lehetőleg ballonosat. A. Winkle, Timișoara-Temesvár, I., Paul Chinezul-utca 6. szám. (1925)

Arad-Hegyalján ház eladó, gazdasági és borkereskedésre alkalmas. Ivan Roxin, Cuvin No. 2, Arad megye. (3172)

Megvétel végett megbízóink részére keresek egy 3-4 szobás komfortos házat belvárosban 1 millió 800.000 leiert. Nagy József, Arad, Dna Balasa-utca 160. (3168)

Eladó antilop fehér Filt 39-es félcipő, fekete 41-es magas fércipő, kifogástalan sötétszürke öltöny. Timișoara-Temesvár III., Vladića Badescu-utca 2. sz., ajtó 1. (3716)

Asztrológiai könyveket veszek. Cim a lap Timișoara-temesvári kiadójában. (1930)

Mindenfajta VAZELIN Vazelin-olajok, viasz
Bálsam-gyanta
Lakk-mézga
Gesztenye kivonat
Szalmiák
Szarvasszarusó

Mindenfajta vegyszer STEVACHIM, Bucuresti, Strada Smárdan 18/III

Keresek egy traktort 100 hold föld felszántására. Cim Gulácsi Márton, Pecica, Arad megye. (3186)

Eladó szép nagy takaréktűzhely helyszüke miatt. Arad, Gr. Ep. Comsa-utca 44 (volt Joan Calvin.) (3187)

Eladó 16 hordó jó állapotban, bor és pálinka részére különböző nagyságban. Érdeklődésnek Bodega Faur P. Gliguta, Arad, Bul. Reg. Ferdinand 60. (3188)

Ház szabad kézből eladó. 1x2 szobás, konyhás és 3x1 szobás, konyhás lakás és melléképületek. Cim Reclama Hirdetőben, Arad, Eminescu 8. (3173)

VILLANEGYEDBEN
félémeletes bérház, 13 lakás, 250 négyszögöl kert, cca 5 százalék hozam, 3.500.000 lei. Hatschek, Arad, Bul. Carol 17. Telefon 16-95.

Két szőlővel beültetett telek, nyaraló, építkezésre alkalmas. Főút mellett eladó. Cuvin No. 2, ghioroki villamos állomáshoz közel, Joan Roxin. (3176)

Eladó egy komplett fehérkonyha berendezés, 1 ebédlődiván, 1 ebédlőasztal, hintaszék és üvegpolgók, Arad, Bulev. Reg. Maria 8. ap. 15. (3178)

Boroshordók 12-40 hl. jókarban 1 és fél vagon tételben eladók. Cuvin No. 2. Ghioroki villamos állomás mellett, Joan Roxin. (3179)

Pályázat

Református vallású állami tanítót keres a Ioanis-jánosfalvi ref. egyház, aki a kevés munkát jelentő előkönyörgőkántori szolgálatot jó fizetésért és természetbeni lakásért elvállalná. A jelentkezőt az egyház a Ioanis-jánosfalvi állami iskolához rendes tanítónak kinevezetné, az eddigi gyakorlat szerint. Az érdeklődők bővebb felvilágosításért a következő címre írjanak: Ref. lelkesi hivatal, Suncuis-Belényes-sonkolyos, jud. Bihor, u. p. Finis.

Fűrészporkályha eladó. Schulz József Timișoara-Temesvár, III., Str. Telegrafulu 7. (3718)

Jó állapotban lévő öltönyök 10-12 éves fiúnak eladók. Arad, Bul. Regina Maria 9. II. emelet, ap. 36. (3180)

Jó állapotban lévő fűrdőszoba gumiszőnyeg megvételre kerestetik. Arad, Bul. Regina Maria 9, II. emelet, ap. 36. (3181)

Arad környékén
főúton 16 kat. hold tanyával 2.500.000
7 hold kastélyal és tanyával 2.500.000
45 hold III. oszt. föld 2.500.000
5 hold I-a parcellázható 1.500.000
Hatschek, Arad, Bul. Carol 17. tel. 16.95.

Különbéle
Poloskairtást garanciával vállalkoz. Tályai, Timișoara III. Bulev. Eroilor dela Tisa 95. ajtó 12. Telefon 25-56. Pinkerton-boy. (1862)

Camelie utcában, Dulácska vendéglővel szemben, csütörtök délután elveszett egy töltőtoll. Beszúletes megtaláló jutalom ellenében adja le a Déli Hírlap Timișoara-temesvári kiadójában. (5170)

Poloskairtást, parkettasúrolást, garancia mellett vállal: Lovas, Arad, Bulv. Regina Maria 18. szám. Házmesternél. (2428)

Há nem süt a takaréktűzhelye, vagy sok tüzelőanyagot fogyaszt, szakszerűen kitapasztom. Lap utján házhoz megyek. Gál, Timișoara-Temesvár, III., Porumbescu-utca 19. szám. (1929)

Felkérjük azt az urat, ki folyó évi július hó 1-én az aradi Eminescu-utca 20. szám alatt a nyugdíjnyel hivatálában tevédebből elcsereit egy sé-abotot, hogy azt, mivel családi emlék, hozza vissza az egyesületbe, ahol átveheti a sajátját. (3139)

HATSCHÉK ÜGYNÖKSÉG
Arad, Carol-körút 17. (v. 46) Telef. 16-95
ARAK EZREKBEIN!

HÁZAK 16.000 Bely. modern 20 lakásos. — 10.000: Főter mellett bérház. — 6000: bérház 8 lakás, nagy kert. — 5200: főút mellett, emeletes, 20 lakásos. — 4500: emeletes, üzl. sarokház, 18 lakás. — 3700: villanegyedben bérház 14 lakással. — 2500: Főterhez közel 5 lakás, fűrdősz. nagy kert. — 2200: Iancu-terhez közel emeletes bérház, nagy jöv. — 2150: Városligetnél új 2x2, 1x1 sz. telj. lakás, kert. — 1800: u. o. villa 2 lakással. — 1600 Viztoronynál 4-szobás fűrdősz. nagy kert. — 1500: Központban modern bérházban hárszsz, 60ezer jöv. — 1480 Sagunanal új 2x2, 3x1sz. telj. lakás, nagy kert. — 1450: belv. üzl. sarokház, több lakás, fűrdősz. — 1400: főút mellett gyarépület, több kis lakás. 440 öi telek. — 1300: III. ker. ben üzl. sarokház. — 1000: új 4 lakásos. — 900: új 2-sz. villa. — 600: II. ker. 8 lakás, köz müvek. — 400: u. o. sarokház, 4 lakás. — 380: gradistei új 2 lakásos. — 350: külv. 4 lakás, 300 öi telek. — 300: 4 telek 2 uccára. — **FÖLDEK: 10.000:** bánáti birtok modern épületek és felszerelés. — 7400: Timișoara-hoz közel 160 k. h. La szántó. — 4000: aradmegyei 80 k. h. — 2500: Aradhatárban 45 k. h. — 1600: Lugoj mellett 96 k. h. szántó.

2-3-4 hold földet

keresek megvételre a Ghioroki gyirok u. on. Minden épület nélkül is lehet. Előnyben az uton fekvő birtok. A földet „Komoly és uri vevő” címen a Timișoara-temesvári kiadóh. vala továbbit

Elcsereim 55.000 pengőre értékelt teljes komfortos nagyváradi kettő lakásos házamat, hasonló értékű aradi, vagy timișoaraival. Cimeket „62” jellegre Reclama hirdetőbe, Arad, Eminescu-utca 8. (3155)

Keresek központban varrodának két üres szobát azonnalra. Cimeket Reclama Hirdetőbe, Arad, Eminescu 8. (3150)

Egyedülálló, lakással rendelkező tanító csatlakozna villamos mentén lakó keresztény, intelligens, gyermekes családhoz, vagy egyedülálló idősebb uri házaspárhoz szerény feltételek mellett. Közelebbit vagy ajánlatot a lap Timișoara-temesvári kiadójába „Otthon” jellegre kérek. (1918)

Gondos, valódi házikosz szerény áron elvételre, Arad, Rusu Sirianu-utca 20, ajtó 2. (3165)

Arad-Bujacban 2 szobás tégl. és vályogház, cserépanajtok, ablak, lebontásra. Ciocelior-utca 70. (3184)

Brasov-Brasóban, központban, kisebb jö meneteli penzió berendezéssel együtt átadó. Cim: Elekes hírlapiroda, Brasov-Brasó. (3710)

PÁLYAZATI HIRDETÉS
A Beius-belényesi református egyház presbitériuma, egy tanós iskolájához tanítót, vagy tanítónőt keres. Fizetés, melynek egy része termény, megegyezés szerint. Érdeklődők a Beius-belényesi református lelkesi hivatalhoz írjanak.
Ref. Presbitérium
Beius, jud. Bihor

A Lipova római katolikus egyházközségéről

No 163/1942
Hirdetmény
A Lipova-lippai római katolikus egyházközség előjáró-ága ezennel közhírré teszi, hogy mivel a temetőben igen sok sír nagyon elhanyagolt állapotban van s mivel ez annak a jele, hogy a hozzátartozók elhanyagolt elhanyagolt síremlékeket értékesít. Ha valaki az alatt köztendő síremlékek halottainak családtagjai közül még s életben lenne, felszólítatik, hogy a síremlékek felhasználásának jogát Martin Károly egyházközségi lakása, Dorobantilor-utca 330 c.) vagy előszóval, vagy írásban ezévi augusztus hó 15-ig biztosítsa. Ellenkező esetben ezen jog az egyházközség birtokába megy át.
A szoban levő síremlékek a következők: Karácsonyi Leonora, Heinrich Erz-ébet Schlick János, Langer József, Moise Erzsébet, Dreszl Matild, Mandik Mihály, Zsutty Károly, Dörner Erzsébet, Putnik Katharina, Rieger Rozália, Posuth Imre, Schaschak Katharina, Schäflera Zsuzsanna, Fulfner János, Matzek Anna, Schäffer Antal, Mandics István, Farkas Julianna, Schilling Miklós, Davdeck János, Rezai Karol, Heinrich Karl, Helfert (Hefler) Ferenc, Wrattny Anna, Kohlmann József, Joszi István, Doritan József, Knoll János és Kristóf Karl.
Lipova-Lippa 1942 évi július hó 15
Elők:
Siebig Frigyes plébános
Pénztárnok: **Martin Károly**
HIRDESSÉN
a DÉLI HÍRLAPBAN